

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

M. Levy.

Det internationale
Møntspørgsmaal.

INDUSTRI-
FORENINGEN.

120

25

2324

3221

332 Lev gl

1868.

~~85~~ 7.

Det internationale Møntspørgsmaal.

I. Betænkning af en Engelsk Regjeringscommission.

II. Tvende Breve af Michel Chevalier.

Udgivet af

M. Levy,

Directeur i Nationalbanken.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1868.

DANMARKS TEKNISKE BIBLIOTEK

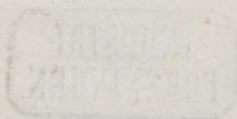
Det internationale

Montsporgsmal.

1. Befordring af en Engelsk Postkommission.
H. Frank, Børn af Høstet Christen.

M. Levy.

1877. 1. 1. 1877.

Hjælpere.

C. A. B. 1877.

1877. 1. 1. 1877.

1877.

1877. 1. 1. 1877.

Det vil være i almindelig Erindring, at der paa Foranledning af den Keiserlige Franske Regjering i Aaret 1865 mellem Frankrig, Belgien, Italien og Schweiz blev afsluttet en Convention om et fælles Møntsystem med Forpligtelse for de contraherende Stater til at udpræge større og mindre Møntsorter af samme Vægt og Gehalt, og til gjensidig, uden Hensyn til Udmøntningsstedet, at modtage disse Mønter i de offentlige Kasser. Ligesom det ved Conventionen var forbeholdt andre Lande paa samme Vilkaar, som vare bestemte for de oprindelige Contrahenter, at kunne tiltræde den, i hvilken Henseende der senere fra Fransk Side udgik en Opfordring til de forskjellige Landes Regjeringer, saaledes har den Franske Regjering fremdeles ved en i forrige Aar i Paris afholdt international Møntconference søgt at fremkalde en almindelig Tilslutning til det af Frankrig og dets Medcontrahenter antagne System, eller ialfald at forberede en saadan Tilslutning fra de forskjellige Sider ved Antagelsen af en international Mønt.

Det væsentligste Resultat, Pariser-Conferencen kom til, bestod i at anbefale Indførelsen af en universel Guld-mønt. Naar 5-Francstykket i Guld af den ved Con-

ventionen af 1865 bestemte Gehalt og Vægt valgtes til Eenhed, og der i Guld kun møntedes saadanne Stykker eller Multipla deraf, antoges et 25-Francstykke at kunne træde istedetfor den Engelske Sovereign og den Nord-americanske halve Eagle.

Naar dette var Hovedresultatet, vil man finde det forklarligt, at de øvrige Resultater af Conferencens Virksomhed ikke kunde vinde stor practisk Betydning. Overhovedet var man ikke berettiget til at vente et stort Udbytte af Conferencen, naar der tages Hensyn til, at der egentlig ikke var opstillet andet Program for dens Virksomhed end at drøfte Midlerne til Tilveiebringelsen af en mere udstrakt Møntforening, og naar det derhos tages i Betragtning, at dens Medlemmer tildeels havde hjemmefra faaet Paalæg om at tage et udtrykkeligt Forbehold mod, at de ved deres Yttringer eller Afstemninger skulde kunne forpligte deres Regjeringer i disses senere Beslutninger.

Ganske uden gavnligt Resultat har Pariser-Conferencen dog ikke været, idet den har givet Stødet til Overveielser paa forskjellige Steder om Maaden at tilveiebringe et internationalt Møntsystem paa. En betydningsfuld Overveielse har saaledes navnlig fundet Sted i England, hvor der ved en Regjerings-Beslutning af 18. Februar d. A. beskikkedes en Commission til at undersøge og afgive Betænkning om Conferencens Forslag og deres Anvendelighed under de i Storbritannien bestaaende Forhold, samt om det vilde være ønskeligt at gjøre Forandringer og da hvilke i det forenede Kongeriges Møntvæsen enten for heelt eller tildeels at indføre den af Confe-

rencen tilsigtede Eensformighed. Den af Commissionen afgivne Betænkning er et saa fortrinligt Arbeide, som man efter dens Sammensætning var berettiget til at vente, og man vil derfor ogsaa i den finde behandlet saavel alle de Spørgsmaal, der vedrøre Omsætningen indadtil, som Omsætningsforholdene til Udlandet, ligesom den drøfter de Hensyn, der ved en omfattende Møntreform bør tages til ældre Gjældsforpligtelser, og de Aftaler, der ved Gjennemførelsen af et internationalt Møntsystem bør træffes til Forebyggelse af Misbrug fra en enkelt Stats Side.

Ifølge Betænkningens eget Indhold har jeg følt mig tilskyndet til at søge den bragt til det Danske Publicums Kundskab. En yderligere Tilskyndelse hertil har jeg imidlertid følt, efterat man i Anledning af de paa Pariser-Conferencen discuterede Spørgsmaal nu og da her i Landet har hørt en enkelt Stemme hæve sig for en Tilslutning til det Franske System, uden at det dog sees, at der forud er gaaet en Vurdering af de Fordele, der vilde være forbundne hermed, de Vanskeligheder, der vilde være at overvinde, og de Offre, der vilde være at bringe. Til Grund for den, iøvrigt ingenlunde stærke Bevægelse, der hertillands har yttret sig for en Forandring af vort Møntsystem, ligger formeentlig en i sig selv rigtig Erkjendelse af det under de udviklede Samfærdselsforhold mindre Heldige i et System, som er indskrænket til et lidet geographisk Omraade, eller ialfald til et lidet Befolkningsomraade, en Erkjendelse, som heller ikke har været fremmed for den i sin Tid angaaende det metriske Systems Gjennemførelse her i

Landet nedsatte Commission*). Vil man under Forhold som vore søge at komme bort fra de med en isoleret Stilling i Henseende til Møntsystem forbundne Ulemper, kan der imidlertid vistnok kun være Tale om to Alternativer: enten at søge en Overeensstemmelse tilveiebragt med de tilgrændsende Lande, med hvilke vi staae i den livligste daglige Forbindelse, altsaa med Sverig-Norge mod Nord og med Slesvig, Holsteen og Hamborg mod Syd; eller at gennemføre en Tilslutning til et for et større Omraade gjældende System.

Hvad Sverig og Norge angaaer, foreligger der ikke for Tiden nogen Antydning af, at man er tilbøielig til at søge en Udjevning tilveiebragt mellem de der gjældende Møntsystemer og det Danske, hvorimod man i det Mindste i Sverig synes stemt for en Overgang til det Franske System. Under disse Omstændigheder turde der for Øieblikket heller ikke være Opfordring til at tænke paa at søge en Overeensstemmelse tilveiebragt med vore sydlige Naboer, og der bliver da kun tilbage det andet Alternativ.

Ved Overeenskomsten af 1865 har det Franske System erholdt et Omraade af 72 Millioner Mennesker, og forsaavidt kunde det synes at ligge nærmest uden videre at slutte sig dertil. Da vi ved et stort mellemliggende Land, med en Deel af hvilket vi staae i den livligste Forbindelse, men som ikke har sluttet sig til det Franske System, ere adskilte fra Frankrig og dets Medcontrahenter, vilde det imidlertid vistnok kun da være rigtigt

*) Departementstidenden for 1868, S. 793 ff.

for os at slutte os til det nysnævnte System, saafremt det i og for sig maatte erkjendes for at være, om ikke fuldkomment, saa dog mere fuldkomment end noget andet udbredt System, som der overhovedet var en Mulighed for os at slutte os til; og saafremt det endvidere maatte siges ifølge vore Handelsforhold at have større Interesse for os end noget andet udbredt System. Ingen af disse Forudsætninger finder imidlertid Sted. Det Franske System er for Tiden endnu blandet, d. v. s. saavel Guld som Sølv er almindeligt Betalingsmiddel i det ved Lovgivningen fastsatte Forhold af $15\frac{1}{2} : 1$, og ihvorvel de competenteste Stemmer have hævet sig mod denne Anomali, som har til Følge, at Circulationsmassen nødvendigviis maa forandres med de af det legale Forhold uafhængige Forandringer i de tvende Metaller indbyrdes Værdi, turde det dog, naar man seer hen til, hvilke indflydelsesrige Røster der i Frankrig fremdeles anbefale den nuværende Ordning, være meget tvivlsomt, om denne saasnart vil blive forandret.

Men selv forudsat, at den Ufuldkommenhed, der som Følge af det nysnævnte Forhold klæber ved det Franske System, hæves derved, at Guldet alene bliver det almeengyldige Betalingsmiddel, er der endnu den Mangel ved den Franske Guldmonet, at den ikke er baseret paa det metriske System, hvad der derimod er Tilfældet med Sølvfranken. Medens nemlig et 5-Francstykke af Sølv nøiagtig veier 25 Grammer og har en Lødighed af 0,900, veier derimod et 20-Francstykke 6,45161 Grammer, ligeledes med en Lødighed af 0,900. Denne væsentlige Mangel, som ikkun fra en enkelt Side blev stærkt fremhævet

paa Pariser-Conferencen, er iøvrigt udenfor Regjeringens Kreds ikke bleven upaaagtet i selve Frankrig, hvor navnlig Michel Chevalier, hvis Autoritet næppe Nogen vil bestride, gjentagende og senest i de i det Følgende aftrykte tvende Breve stærkt har urgeret Rigtigheden af at søge et rationelt Grundlag for en international Møntfod.

Hvad dernæst Hensynet til Handelsforholdene angaaer, maatte det, om vi skulde gaae over til et mere udbredt Møntsystem, ubetinget anbefale Antagelsen af det Engelske Møntsystem fremfor noget andet. Ikke alene bliver den langt overveiende Deel af den hele Verdens Handelsomsætninger liqvideret i Engelsk Valuta, men Storbritannien er ogsaa det Land, som indtager den vigtigste Plads i vor Handelsomsætning og er navnlig det Land, som har størst Betydning for Udførselen af vore Frembringelser, hvoraf følger, at det Engelske Pengesystem har den største Betydning for vore Handelsomsætninger med Udlandet. Rigtigheden heraf er tilstrækkelig bekjendt for Enhver, som har selv det ringeste Kjendskab til vore Omsætningsforhold. Hvad der derimod næppe i samme Grad har tildraget sig Opmærksomhed, er Forholdet mellem vore Omsætninger med Storbritannien paa den ene Side og med Conventionsstaterne, som have antaget det Franske Møntsystem, paa den anden Side, altsaa, foruden Frankrig, Belgien, Italien og Schweiz. Blandt de Momenter, der kunne bidrage til en Vurdering af dette Forhold, turde navnlig komme i Betragtning: Ind- og Udførselen, Søforsikringen for Varer til og fra de paagjældende Lande, samt Vexelomsætningerne med disse.

Det ind- og udklarerede Gods udgjorde			
	til og fra Storbritannien		til og fra Conventionsstaterne
i 18 ^{65/66}	248,753 Commercel.		8049 Commercel.
i 18 ^{66/67}	231,844 —		7846 —
i 18 ^{67/68}	213,676 —		6358 —

Hvad Søforsikringerne for Varer angaaer, udgjorde de ved tvende herværende Forsikkringsselskaber i 1867 til og fra Storbritannien..... 9,546,000 Rdl. til og fra Conventionsstaterne..... 846,000 —

Nationalbanken og Privatbanken købte og solgte

Sterlingvexler til Beløb		Francvexler til Beløb	
i Rdl. R. M.		i Rdl. R. M.	
1865:	27,511,000		1,874,000
1866:	27,743,000		1,740,000
1867:	23,756,000		727,000

Hvad de ovenanførte Data angaaer, bemærkes med Hensyn til Vareomsætningen, at det vistnok havde været ønskeligere at kunne angive dennes Værdi, men at det foreliggende statistiske Materiale ikke indeholder Oplysning derom. Med Hensyn til Søforsikringerne har jeg troet at kunne indskrænke mig til at angive de ved »de private Søassurandører» og »Fjerde Søforsikkringsselskab» stedfundne Tegninger, hvis Meddelelse jeg skylder vedkommende Bestyreres Velvillie, idet der aldeles ingen Grund er til at antage, at Forholdet stiller sig anderledes ved de tvende andre herværende Søforsikkringsselskaber.

Af de ovenstaaende Tal kan ganske vist ikke udledes nogen absolut Slutning i Henseende til Betyd-

ningen af Danmarks Handelsomsætning med de paa-
gjældende Lande, idet en Deel af Vareførselen finder
Sted ad indirecte Vei, og ikke faa Forsikkringer af
Varer, der bevæge sig mellem Danmark og de nævnte
Lande, afsluttes i Udlandet. Hvad Vexelomsætningen
med disse Lande angaaer, maa det heller ikke over-
sees, at, som Forholdene have udviklet sig, ere de Om-
sætninger i Valuter, som finde Sted udenfor de tvende
Banker, ikke ubetydelige, hvorhos en Deel af de ved
Bankerne købte Valuter repræsentere andre Vareom-
sætninger end Danmarks, idet der navnlig fra Sverige og
Norge undertiden sendes ikke ringe Summer til Realisation her paa Pladsen.

Om man nu end vil indrømme disse Forhold nok
saa megen Vægt med Hensyn til en Modification af den
Slutning, der kan drages af de anførte Tal, og navnlig
i Retning af at tillægge Forbindelsen med Conventions-
staterne en relativt større Betydning, saa bliver det ikke-
destomindre sikkert, at Forbindelsen med disse i Be-
tydning staaer meget langt tilbage for Forbindelsen
med Storbritannien. Heraf følger da ogsaa, at naar
Hensynet til Handelsomsætningens Tarv skal tages i Be-
tragtning, har det Engelske Pengesystem, som Forhol-
dene nu stille sig, en ganske anden Betydning for vort
Land end det Franske System, og at, om et Valg nu
skulde træffes, vore Interesser i den omhandlede Hen-
seende vilde kræve en Tilslutning til Storbritannien. —
En Nødvendighed af at træffe et saadant Valg foreligger
vistnok endnu ikke; men Spørgsmaalet om en Forandring af
Pengesystemet kan efter den Stemning, der synes mere

og mere at gjøre sig gjældende til Fordeel for et internationalt System, og som ogsaa har fundet et Udtryk i den Engelske Commissions Betænkning, maaskee snart komme til at staae paa Dagsordenen, og det turde derfor have sin Nytte, at man hertillands bliver bekjendt med de Anskuelser, der have gjort sig gjældende om Sagen blandt et Antal af de Sagkyndigste i det Land, hvortil vi ere knyttede ved de vigtigste materielle Interesser, og som i Handelsforhold overhovedet indtager den meest fremragende Plads i Verden.

Kjøbenhavn d. 26de Novbr. 1868.

Udgiveren.

og mere at gøre sig gjældende til Fødsel for et inter-
nationalt System, og som ogsaa har fundet sit Udtryk i
den Kongelige Commissions Betænkning, maaskee saar
komme til et saane paa Dagordenen, og det turde derfor
have sin Værdi, at man heri tillands bliver bekendt med
de Anseelser, der have været sig gjældende om Sagen
blinde et Antal af de Sækmæssige i det Land, hvortil
vi ere kørte ved de vigtigste materielle Interesser,
og som i Handelsforhold overhovedet indtager den mest
framtrædende Plads i Verden.

Kjøbenhavn d. 10de Novbr 1868

Udleveret

I.

Betænkning af en Engelsk Regjeringscommission.**Til Hendes Majestæt Dronningen.**

Vi, Deres Majestæts Commissairer, der ere udnævnte til at overveie og afgive Betænkning saavel om Forhandlingerne ved den ifjor i Paris afholdte internationale Møntconference, som om den af de tvende, af Deres Majestæts Skatkammercommissairer til at deeltage i Conferencen udnævnte Commissairer afgivne Beretning, forelægge herved underdanigst vor Betænkning herom for Deres Majestæt.

Af Deres Majestæt var det os paalagt at undersøge og afgive Betænkning om Conferencens Forslag og deres Anvendelighed under de i det forenede Kongerige bestaaende Forhold, samt om det vilde være ønskeligt at gjøre Forandringer, og da hvilke, i det forenede Kongeriges Møntvæsen for enten heelt eller tildeels at indføre den af Conferencen tilsigtede Ensformighed.

Forinden vi gaae over til disse Spørgsmaal, finde vi det imidlertid ønskeligt at forelægge en kort Udsigt for Deres Majestæt over de Foranstaltninger, der i de sidste Aar ere blevne truffne paa forskjellige Steder

i Europa, og om de Omstændigheder, som foranledigede, at Conferencen samledes i Paris.

Under den store Udstilling i London i Aaret 1851 henlevedes den almindelige Opmærksomhed med Nødvendighed paa Indførelsen af et fælles Mønt-, Vægt- og Maal-system paa Grund af den Vanskelighed, man da havde ved at sammenligne Værdierne af de af de forskellige Lande udstillede Gjenstande, hvis Priser, Vægt og Maal vare betegnede med ~~de~~ Udtryk, som brugtes i det Land, hvor den paagjældende Gjenstand var frembragt.

Dette Emne drøftedes i det første Møde af den internationale statistiske Congres, som 1853 holdtes i Bryssel, og atter i et senere Møde, som 1855 holdtes i Paris.

I det Møde, som den internationale statistiske Congres 1860 holdt i London under Forsæde af den afdøde Prindsgemal, udnævntes der en international Commission, som skulde udarbejde en Betænkning til Congressens næste Møde, der fandt Sted i Berlin 1863. I dette Congressmøde vedtoges en Beslutning til Fordeel for at gjøre forskellige Landes Mønter eens.

I Forbindelse med Udstillingen i Paris udnævntes der 1867 et Udvalg, som skulde undersøge Spørgsmaalet om Indførelsen af et eensartet Vægt-, Maal- og Møntsystem, og dette Udvalg, hvori Medlemmer fra flere Lande havde Sæde, vedtog ligeledes Beslutninger til Fordel for Eensartethed i Mønt, Vægt og Maal.

For at raade Bod paa den store Ulempe, som var opstaaet med Hensyn til deres Sølvmonter, og for at gjenoprette den Eensartethed i Møntfoden, som tidligere

havde været gjældende i Frankrig, Belgien, Italien og Schweiz, sluttede disse fire Lande i December 1865 en udtrykkelig Overeenskomst, hvorved et internationalt Møntsystem indførtes imellem dem indbyrdes, og ved den 12te Artikel forbeholdtes der enhver anden Stat, som maatte være tilbøielig til at vælge det samme Møntsystem, Ret til at tiltræde Overeenskomsten. Denne Overeenskomst bragtes officielt til Deres Majestæts Regjerings Kundskab af Hans Majestæt de ranskes Keisers Regjering med Henviisning til den 12te Artikel og Udtalelsen af det Haab, at de Bestemmelser i Overeenskomsten, som vare blevne vedtagne af en saa betydelig Deel af Europa, maatte blive undersøgte, for at det kunde sees, om de ikke kunde blive udstrakte til England. Der tilføiedes, at hvis et saadant Forslag maatte blive fundet uantageligt, vilde Keiserens Regjering lægge megen Vægt paa, at Deres Majestæts Regjering tog en eller anden Foranstaltning under Overveielse, hvorved der kunde tilveiebringes et passende Forhold mellem den Britiske Møntfod og den, der var bleven vedtagen af de Lande, som havde tiltraadt Overeenskomsten, ligesom der yttredes det Ønske, at den Engelske Regjering vilde sende Befuldmægtigede til en Conference af Afsendinge fra forskjellige Stater for at raadslaae om de bedste Midler til at tilveiebringe et fælles Grundlag for Vedtagelsen af et almindeligt internationalt Møntsystem.

Deres Majestæts Skatkammercommissairer, til hvem disse Meddelelser henvistes, yttrede vel Tvivl om Englands Antagelse af Overeenskomsten af 1865, men fandt dog ingen Grund til at afslaae den fra den Franske Re-

gjeriug udgaaede Opfordring til at deeltage i Raadslagningerne om det almindelige Spørgsmaal om en Tillempning af de bestaaende Møntsystemer efter et eller andet almindeligt, eensartet Mønster, og udnævnte derfor Deres Majestæts Møntmester, Hr. Graham, og Hr. Rivers Wilson af deres Departement til at overvære Conferencen, dog med det bestemte Paalæg ikke at foretage sig Noget, som paa nogen Maade kunde binde Deres Majestæts Regjering.

Conferencen overværedes af 33 Afsendinge fra 20 forskellige Lande, nemlig Østerrig, Baden, Baiern, Belgien, Danmark, Frankrig, Storbritannien, Grækenland, Italien, Nederlandene, Portugal, Preussen, Rusland, Spanien, Sverig og Norge, Schweiz, Tyrkiet, de Forenede Stater og Würtemberg.

Afsendingene vare ikke bemyndigede til paa nogen Maade at binde de Lande, der havde sendt dem, men stemte ifølge deres personlige Anskuelser.

Det Standpunkt, hvorpaa Hr. Graham og Hr. Wilson troede sig bemyndigede til at stille sig, er tydeligt udtalt i et Memorandum, der af den Sidstnævnte oplæstes i Conferencens femte Møde, den 26de Juni 1867, nemlig at høre paa de forskellige Grunde, der maatte blive fremsatte, overveie Spørgsmaalet fra de Sider, hvorfra det maatte blive fremstillet under Forhandlingerne, og indgive Indberetning om disse til deres Regjering.

Der synes at blive lagt stor Vægt paa Englands Medvirkning ved enhver Foranstaltning af dette Slags. England er gaaet i Spidsen med at foreholde Fastlandsstaterne det Hensigtsvarende ved Frihandel, og ligesom

dets Deeltagelse i enhver udenfor det opstaaet Bevægelse til Handelssamqvemets Fremme og Lettelse vilde blive modtaget med største Velvillie og forøge dets Indflydelse iblandt disse Stater, saaledes vilde ogsaa en fuldstændig Negtelse fra dets Side af at indlade sig paa den, synes at staae i Strid med dets sædvanlige Adfærd under saadanne Forhold.

Hvad Conferencen anbefalede, kan i Korthed siges at være:

I. Vedtagelsen af Guld alene som Grundlag for Møntfoden;

II. Vedtagelsen af $\frac{9}{10}$ som Forholdet af fiint Guld i Mønterne;

III. At alle Guldmonter, som herefter maatte blive prægede i noget af de Lande, som havde tiltraadt Overeenskomsten, skulde være enten af en Værdi af 5 Francs eller Multipla af denne Sum;

IV. At der i de Lande, som maatte foretrække det, skulde præges en Guldmonet af en Værdi af 25 Francs, hvilken skulde antages som en international Mønt.

I andre Lande er der blevet gjort Skridt for at fremme en almindelig international Møntfod.

I Begyndelsen af forrige Aar, før Conferencen i Paris traadte sammen, blev der baade i de pavelige Stater og i Kongeriget Grækenland vedtaget Love i den Hensigt at gjøre disse to Landes Mønt eens med den ved Overeenskomsten fra 1865 vedtagne, og den 31te Juli 1867, strax efter Slutningen af Conferencen i Paris, undertegnedes der en foreløbig Tractat mellem Frankrig

og Østerrig, hvorved det sidstnævnte Land paatog sig at ændre sin Møntfod efter Overeenskomsten.

En lignende Foranstaltning er bleven vedtagen i Rumænien og traadt i Kraft den 1ste Januar d. A.

I de Forenede Staters Congres er der blevet forelagt et Lovforslag om at forandre Værdien af den amerikanske Møntfod, for at den kunde blive eens med den ved Overeenskomsten af 1865 vedtagne, og vi have modtaget den af de Forenede Staters Finantsudvalg afgivne Betænkning, som raader til at vedtage Foranstaltningen med visse Ændringer, tilligemed en ligeledes til Senatet afgiven Betænkning, som taler imod at vedtage Lovforslaget.

I det Canadiske Parlament er der blevet forelagt et Lovforslag om Ordningen af Landets Møntvæsen, hvorved der er taget Bestemmelse om, at Canada skal tiltræde den ved Overeenskomsten vedtagne Møntfod, saafremt den ovennævnte Foranstaltning maatte blive Lov i de Forenede Stater.

I de Forenede Staters Congres er der blevet forelagt et andet Lovforslag om at gjøre Møntfoden eens med den Engelske og gjøre en halv Eagle lige med vor Sovereign.

Det Nordtyske Forbunds Parlament har vedtaget en Beslutning, der udtaler sig for Nødvendigheden af at indføre et Decimal-Pengesystem.

Endelig have vi modtaget en Meddelelse fra Udenrigsministeriet, hvoraf det fremgaaer, at den Svenske Regering har foreslaaet at præge en Guldmonet, som svarer til 10 Francs og endvidere at præge Mønter paa 25 Francs, naar en saadan Monet bliver præget i Frankrig.

Vi have indhentet mange Oplysninger om de Følger, der sandsynligviis vilde opstaae af Indførelsen af et internationalt Møntsystem, og blandt de Vidner, vi have afhørt, have vi fundet en almindelig Stemning for den store Fordeel, de vente sig af en saadan Foranstaltning.

Af Vidner, af hvilke mange ere sysselsatte med Fabriker og Handel her i Landet, er det blevet udtalt, at Handelsberetninger, Facturaer og Priiscouranter, der ere udtrykte i fremmede Landes Pengesorter, ikke med Lethed forstaaes af engelske Fabrikanten, samt at det er forbundet med stort Bryderi og megen Tidspilde at forklare dette Slags Beretninger, der ere uundværlige for at kunne sammenligne inden- og udenlandske Priser og gjøre nøiagtige Beregninger over det sandsynlige Tab eller den sandsynlige Fordeel ved en Handelsomsætning.

Udenlandske Contoirbetjente, der ere fortroligere med de forskjellige Landes Pengesorter, eller Contoirbetjente, der have faaet en bedre Underviisning og følgelig faae en høiere Løn, end der ellers vilde være nødvendig, siges at blive antagne i hine Øiemed. I andre Tilfælde siges Eierne og Bestyrerne af Fabriker at anvende deres kostbare Tid til at gjøre det Samme. Tabet af den saaledes anvendte Tid er for dem et Tab af Penge.

Det viser sig, at de mindre Fabrikanten og Handlende, paa Grund af de forskjelligartede, med fremmed Mønt, Maal og Vægt forbundne Vanskeligheder, samt Vanskeligheden ved at beregne Courserne og sende smaa Summer fra det ene Land til det andet, afskrækkes fra at indlade sig paa Omsætninger med Udlandet: Alt, hvad

der kunde bidrage til at gjøre disse Forhold simplere, vilde gjøre dem tilbøieligere til at udvide deres Virksomhed.

Det blev udtalt, at medens det kan være let for de store Handelshuse at sikkre sig de bedste Midler til at sammenligne Priser og beregne Courser og den fordeelagtigste Maade at remittere Penge paa, kan det ikke lade sig gjøre af de mindre Handlende, og en Kjøbmand, der driver en stor Handel med fremmede Varer og selv besidder alle hine Midler, forklarede ganske uforbeholdent, at Vedtagelsen af en fælles Mønt vilde gjøre det lettere for andre Importeurer at concurrere med ham, ved hvilken Concurrence Almeenheden aabenbart vilde vinde.

Det blev udtalt, at Vedtagelsen af internationale Møntsorter vilde lette Coursberegninger, og at Betalinger i Mønt som Følge heraf i mange Tilfælde vilde træde istedetfor Vexler, hvorved Brugen af Mægler og Courtagen til disse vilde undgaaes.

Et Vidne, der selv var Mægler og fast overbeviist om, at Handelsmanden endog ved mindre Omsætninger vilde finde Brugen af Mægler fordeelagtig, indrømmede, at Coursberegningerne vilde blive simplere, naar der indførtes fælles internationale Møntsorter, og antog, at det vilde være fordeelagtigere for en Handlende her i Landet strax at afgjøre en udenlandsk Gjæld ved Oversendelse af Mønt, end ved Oversendelse af Metal, som, førend en Gjæld i Udlandet kunde betales dermed, maatte omsættes i Landets Mønt, hvilket medførte Op- hold og nogen Udgift for Skyldneren.

Handelsreisende siges at blive til en vis Grad for-

hindrede fra fuldstændigt at benytte Leiligheder til at udvide deres Principalers Handel ved de Ulemper, der opstaae af Forskjellighederne i fremmede Landes Mønt, Vægt og Maal.

Mere end eet Vidne forklarede, at det ikke er usædvanligt at sætte en Tillægspriis paa Varer af Engelsk Oprindelse for at dække det mulige Tab paa Grund af den af hine Aarsager opstaaende Usikkerhed; og dette bliver til Fordel for de Concurrenter, som, fordi de bruge de samme Møntsorter, ere mindre udsatte for at lide ved den.

Flere af Vidnerne udtalte, at Concurrencen af fremmede Fabrikanter er saa stor, at det bliver af større og større Vigtighed for England, at enhver Hindring for Udviklingen af vor Handel fjernes, og at det vilde være til stor Skade for Landets Fabrik- og Handelsvirksomhed, hvis andre Lande traf en Overeenskomst om en international Møntfod, hvori England ikke deeltog.

Vidner, der vare Medlemmer af Handelskamre, indrømmede vel, at Sagen var ny for Mange og kun forstodes ufuldkomment her i Landet, men sagde tillige, at de Kamre, af hvilke den var bleven drøftet, næsten eenstemmigt vare af den Mening, at Vedtagelsen af en eller anden Foranstaltning i dette Øiemed er af paa-trængende og tiltagende Vigtighed.

Det er ligeledes blevet udtalt for os, at et fælles Mønt-, Maal- og Vægtsystem vilde gjøre Udvexlingen af statistiske Oplysninger mellem forskellige Lande langt lettere.

Om Bequemmeligheden af en fælles Mønt for Per-

soner, der reise enten for deres Forretningers eller for deres Fornøielses Skyld og komme gennem forskellige Lande, er det blevet sagt, at den er altfor iøinefaldende, til at den behøver at udvikles nærmere.

Det er blevet fremhævet for os, at den Omstændighed, at vor Sovereign er en lille Brøkdeel mere værd end 25 Francs, stundom udsætter Folk for Tab, da den ofte for Beqvemmeligheds Skyld ikke tages for mere end 25 Francs.

Ifølge den mellem den Engelske og den Franske Regjering truffne Overeenskomst om Betalingen af Pengeanviisninger i London og Paris under den sidste Udstilling blev Pundet sat til 25 Francs, skjøndt det i Virkeligheden har en Værdi af 25 Francs 20 Centimer.

Den samme Forskjel forekommer ved nogle af Udgifterne paa Jernveiene og Dampbaadene mellem England og Frankrig.

Vanskeligheden ved at træffe Overenskomster om Toldtariffer med forskellige Lande forøges væsentligt ved Forskjelligheden i Mønt, Maal og Vægt.

Ingen vil negte, at den fælles Møntfod har været til stor Fordeel for England og Skotland eller England og Irland, skjøndt Møntens Eensartethed først indførtes 1826 for de to sidstnævnte Landes Vedkommende. Vistnok ere Grundene til Indførelse af Eensartethed stærkere og Letheden ved at tilveiebringe den større, naar Landene staae under samme Regjering; men sees der hen til at fremme Handelsomsætningerne og Samqvemmet mellem to Nabolande, er der i Virkeligheden ingen Forskjel i Reglens

Gyldighed mellem England og Irland paa den ene Side, og England og Frankrig paa den anden.

Vi ere tilbøielige til at troe, at de Fordele, som ventes af internationale Møntsorter ved Coursberegninger og ved Forsendelsen fra et Land til et andet, ere blevne noget overvurderede af nogle af Vidnerne. Der gives mange Hensyn, foruden Møntforskjelligheden, som gjøre sig gjældende ved Coursforholdet mellem to Lande, og ved Oversendelsen af store Beløb vil Guld i Barrer, da det er mindre udsat for at tabe ved Gnidning, endnu stedse blive almindeligt foretrukket.

At der til en vis Grad vilde opnaaes Fordele i de forskjellige fremhævede Retninger, navnlig ved de mindre Handelsomsætninger, kan næppe drages i Tvivl. Det kan maaskee være vanskeligt med Nøiagtighed at angive Værdien af nogen af disse Fordele og end mere af de almindelige, skjøndt ubestemte Fordele, som stedse opstaae af enhver forøget Lettelse af Handelsomsætninger, Fordele, som nogle af Vidnerne tillægge stor Vigtighed, og hvori England uden al Tvivl vil komme til at deeltage i meget stort Omfang.

Det maa imidlertid bemærkes, at Vidnernes Forklaringer, hvad Englands Fabriker og Handel angaaer, fremhæve Vigtigheden af en eensartet international Møntfod ikke alene for klingende Mønt, men ogsaa for Regningsmønt, saavel som af Eensformighed i Vægt og Maal.

Tilveiebringes en saadan Eensformighed ikke, vil det af de Vidner, som staae i Forbindelse med Fabrikvirksomheden, attraaede Formaål, nemlig at blive istand til

med Lethed at beregne og sammenligne Priser og forstaae Facturaer og Handelsberetninger, ikke blive naaet, lige saa lidt som Lethed i at meddele nøiagtige Detailler om statistiske Forhold.

Det hører ikke til den os stillede Opgave at afgive Betænkning om et internationalt Vægt- og Maalsystem eller om et internationalt Regningsmøntsysteem, undtagen forsaavidt som Vedtagelsen af et saadant vilde lettes ved Indførelsen af fælles Møntsorter; men vi erkjende, at vi ikke vilde røgte vort Hverv vedbørligt, dersom vi ikke udtalte som vor Formening, at hvorvel der vilde være nogen Fordeel forbunden med et System af internationale Møntsorter, vilde dog alle de Fordele, der ventes i forskjellige Retninger, kun kunne opnaaes ved en almindelig international Møntfod, og at disse Fordele vilde blive yderligere forøgede ved, at Vægt og Maal bleve eens.

Skjøndt vi ikke tage i Betænkning at udtale, at en international Møntfod efter vor Formening vilde bidrage til at fremme Handels- og Samfundssamqvemmet og saaledes knytte de venskabelige Forhold mellem forskjellige Lande fastere, kan det ikke negtes, at der viser sig ikke ubetydelige Ulemper, naar man skrider til nærmere at undersøge de Foranstaltninger, hvorved en almindelig international Møntfod skulde opnaaes.

Det er klart, at da der gjælde saa mange, fra hverandre vidt forskjellige nationale Møntsystemer, maa der skee en Forandring i Møntfoden i mange, om ikke alle de Lande, som blive enige om en fælles Overenskomst i et saadant Øiemed.

En saadan Forandring maa nødvendigviis medføre Ulemper, der vexle efter Forholdene i de forskjellige Lande. Hvor Møntfoden er kommen stærkt i Uorden, kan det næppe siges at være en Ulempe at indføre et fornuftigt System, og hvor der er indtraadt hyppige Forandringer i Møntfoden, vil Ulempen af en yderligere Forandring for at indføre et varigt eller almindeligt System blive mindre følt. Ulempen er størst, hvor et fornuftigt System længe har været gjældende og har slaaet dybe Rødder i Folkets Anskuelse og Sædvaner.

I ethvert Fald maae Fordelene ved en fælles Møntfod paa den ene Side, og de practiske Ulemper paa den anden, tages under omhyggelig Overveielse, og den Fremgangsmaade, der skal vælges, gjøres afhængig af Opgjørelsen af Fordelene og Ulempene, alt eftersom de ved Sammenligningen maatte vise sig at være fremherskende.

Vi gaae nu over til det mere indskrænkede Emne, der er overgivet os til Behandling, nemlig om det vilde være ønskeligt at foretage nogle, og da hvilke Forandringer i det forenede Kongeriges Møntvæsen, for enten fuldstændigt eller tildeels at tilveiebringe Overeensstemmelse i Møntfod med forskjellige Lande.

Der gives nogle Spørgsmaal, som synes at kunne reises med Hensyn til ethvert System for en fælles Møntfod, saasom om Møntfoden bør baseres paa et enkelt Metal (Guld eller Sølv), eller paa tvende: hvilket Slags Metal der bedst egner sig til at danne Grundlaget, det rette Forhold af Legeringen og flere andre, som vi nu skulle skride til at undersøge.

Af hvad Conferencen i Paris anbefalede er her anvendeligt:

I. Vedtagelsen af Guld alene som Grundlag.

II. Forholdet af $\frac{9}{10}$ fint Guld i Mønterne.

Vi nære ingen Tvivl om Nødvendigheden af at vedtage en enkelt Metalfod.

I tidligere Tider var Sølv den almindelige Værdimaaler i de Europæiske Stater, men da Guld kom mere almindeligt i Brug, indførtes Guldmonter i større Mængde, og da den Værdi, for hvilken de skulde gaae og gjælde mellem Mand og Mand, fastsattes af hvert enkelt Lands Regjering, blev der Tid efter anden, sandsynligviis uden at man gjorde sig nogen Forestilling om de Følger, dette vilde faae, i Almindelighed indført en dobbelt Værdimaaler.

En saadan er endnu lovgyldig i Belgien, Frankrig, Grækenland, Italien, Rusland, Spanien, Schweiz og de Forenede Stater.

I England ophørte den dobbelte Metalfod i Virkeligheden 1717 og ved Lov 1816, og i England saavel som i Portugal, Tyrkiet og Brasilien er en enkelt Metalfod i Guld den gjældende.

I Holland, Tydskland og de nordlige Stater i Europa er der en enkelt Metalfod i Sølv.

Det er uomtvisteligt, at det første Krav til en Norm, hvorefter Værdi, Vægt eller Størrelse skal maales, er det, at den er saa uforanderlig, som Gjenstandens Natur tilsteder det, og vi ere afgjort af den Formening, at den dobbelte Værdimaaler er hyppigere Omskiftelser underkastet end den enkelte.

Da der, hvor Møntsystemet er baseret paa to Metaller kun kan beholdes Mønter af eet af dem i Omløb, ere de Lande, i hvilke et saadant System er gjældende, udsatte, ikke alene for en Forandring af Værdimaaleren, men ogsaa for en Forandring af de Møntsorter, der i Virkeligheden udgjøre den største Deel af den i Omløb værende Pengemasse.

Mønter af ringe Værdi kunne ikke uden Ulempe gjøres af Guld eller store Mønter af Sølv. Hvor Sølv-mønter udgjøre Hovedbestanddelen af den i Omløb værende Pengemasse, fattes der i Almindelighed Midler til at betale store Summer i Mønt, og beholder man Guld, fattes der Midler til med Lethed at faae Mønt til smaa Betalinger.

Exempler paa det Usikre og Ubeqvemme ved en dobbelt Metalfod kunne findes i flere Landes Pengehistorie.

I England foranledigede (saaledes som anført i Lord Liverpools Afhandling om Mønten), medens den dobbelte Møntfod var gjældende, en betydelig Stigen af Guldets Værdi i Sammenligning med Sølv i Jacob den Førstes Regjeringstid, at Guldmønten i det Hele taget udførtes. For at afværge den deraf opstaaede Ulempe udstedtes der flere kongelige Anordninger, som forøgede Guldmøntens Værdi; men ved Anordningen fra hans 9de Regjeringsaar sattes Guldmøntens Værdi for høit, hvilket foranledigede, at Sølv-mønten udførtes til endnu større Ulempe for de forskjellige Handlende.

Deels af disse Aarsager og deels paa Grund af Sølv-møntens Forringelse herskede der i mange Aar den største Usikkerhed med Hensyn til Guldmøntens Værdi.

Guineaen, der oprindeligt var bleven slaaet til 20 Shillings, gjaldt efterhaanden 30 Sh., 26 Sh., 22 Sh. og $21\frac{1}{2}$ Sh. Tilsidst gjordes der Ende paa denne skadelige Ubestemthed ved at ommønte Sølv og fastsætte Guineaens Værdi til 21 Sh. Den Anordning, hvorved dette skete, er fra Aaret 1717, og Følgen heraf blev, at Guld fra den Tid blev den eneste Værdimaaler i England.

Ifølge Møntvedtægterne blev, saa længe der prægedes Guineaer, et Pund Troyvægt Guld af den normerede Gehalt ($\frac{41}{12}$) udmøntet til $44\frac{1}{2}$ Guineaer, og efter 1816, da Sovereignen blev Landets Hovedguldmønt istedetfor Guineaen, blev det ved Møntvedtægterne bestemt, at 20 Pund Troyvægt Guld af samme Gehalt skulde udmøntes til $934\frac{1}{2}$ Sovereigns, hvorved Forholdet mellem Møntens Vægt og Værdi bevarede. En Unze Troyvægt bliver derfor udmøntet til $3\frac{429}{480}$ Sovereigns, hvilket udtrykt i Penge er 3 Pund 17 Sh. $10\frac{1}{2}$ Pence, og dette kaldes i daglig Tale Prisen paa en Unze Guld.

I Frankrig bleve ifølge Loven fra Aaret 1803 fem Grammer $\frac{9}{10}$ fint Sølv gjort til Mønteenhed under Navn af en Franc; men Lovens Bestemmelser om Guld- og Kobbermønter gave dem en lovgyldig Gangbarhed og Værdi, uafhængigt af deres Forhold til Sølv, og Følgen heraf blev, at der ved Loven skabtes en dobbelt Metal-fod i Frankrig.

Sølv vedblev dog i mange Aar i Virkeligheden at være Værdimaaler, men da den forøgede Frembringelse af Guld i de senere Aar og den forøgede Efterspørgsel efter Sølv til Østerlandene nedsatte Guldets Værdi, blev Guld i Virkeligheden Værdimaaler. Sølvmonterne, hvoraf

næsten den hele i Omløb værende Pengemasse bestod, bleve omsmeltede og udførte, og Landet maatte bære Omkostningerne ved en betydelig Udmøntning af Guld. Skulde Sølvets Værdi blive forringet ved en fremtidig forøget Frembringelse af Sølv, vilde der foregaae en ny Forandring i modsat Retning og lignende Ulemper atter opstaae.

Vi ere derfor af den Formening, at der bør vedtages en enkelt Metalfod og at denne bør være Guld. Guld har i Virkeligheden i halvandethundrede Aar været Værdimaaler i England, og det Samme er Tilfældet i Portugal, Tyrkiet og Brasilien. Saaledes forholder det sig ogsaa nu i Frankrig, Belgien, Italien, Schweiz og de Forenede Stater i America og overalt, hvor der gives en lovbestemt dobbelt Møntfod.

I Englands, Ruslands og Portugals Guldmonter er Legeringsforholdet $\frac{1}{12}$, og i de fire Lande, som have tiltraadt Overeenskomsten af 1865, samt de Forenede Stater, $\frac{1}{10}$. De af Embedsmændene ved Deres Majestæts Mønt afgivne Forklaringer vise, at Forholdet af $\frac{1}{12}$ fiint Guld ikke er fordelagtigere end Forholdet af $\frac{9}{10}$ i Guldmonten.

Det vilde ligeledes være særdeles hensigtsvarende, at de internationale Mønter af samme Værdi i alle Lande vare af samme Størrelse.

Medlemmerne af Conferencen i Paris udtalte sig, med Undtagelse af Englands, Preussens, Würtembergs og Badens Afsendinge, der afholdt sig fra at stemme, eenstemmig for at gjøre visse internationale Mønter til lovligt Betalingsmiddel i de Lande, som maatte tiltræde

Overeenskomsten, og flere af de af os afhørte Vidner have været af samme Mening.

Den fuldstændige Fordeel ved internationale Mønter vilde ikke opnaaes, naar dette blev saaledes bestemt. Den mellem de fire Lande, som deeltog i Conferencen 1865, sluttede Overeenskomst gaaer imidlertid kun ud paa, at de skulle modtages i disse Landes offentlige Kasser; og vedtog alle Lande en saadan Overeenskomst om internationale Mønter, vilde disse sandsynligviis faae Gangbarhed i hele Møntforeningen.

Men for at gjøre det muligt, at eet Lands Mønter bleve lovligt Betalingsmiddel eller fik almindelig Gangbarhed i andre Lande, vilde det være nødvendigt at sørge for, at deres virkelige Værdi, hvortil de prægedes i de paa-gjældende Lande, svarede nøiagtigt til deres Navneværdi.

Skulde det findes umuligt under fælles Garanti af de i en Møntforening deeltagende Lande at oprette, hvad der kunde kaldes internationale Møntværksteder, som skulde slaae de internationale Mønter, burde ethvert Land høitideligt forpligte sig til, saa nøiagtigt som muligt at slaae sine Mønter af den vedtagne Gehalt og Vægt.

Der burde træffes en almindelig Overeenskomst om Tolerancen med Hensyn til Gehalt og Vægt, og Afvigelserne burde indskrænkes saa meget, som Embedsmændene ved de forskjellige Mønter maatte finde det muligt.

Til Sikkerhed for Opfyldelsen af disse Forpligtelser vilde det være ønskeligt, at de forskjellige Lande enedes om at nedsætte en international Commission, som aarligt skulde undersøge Rigtigheden af hvert enkelt

Møntsteds Præg, i Lighed med den saakaldte Pyxprøve her i Landet.

Det vilde ligeledes være nødvendigt at træffe en Overeenskomst om, hvilken Grad af Afgang eller Vægttab ved Slid der skulde gjøre Mønterne ugangbare; og i ethvert Land burde der udnævnes visse Myndigheder eller Personer, hvem det skulde paaligge at gennemskjære og udslette Præget paa alle de undervægtige Mønter, der maatte være i Omløb, saaledes som det nu skeer i den Engelske Bank med undervægtige Sovereigns her i Landet, og de skulde være berettigede og forpligtede til saaledes at cassere alle internationale Mønter, uden Hensyn til, hvor de maatte være prægede.

Ligeledes burde ethvert Land ved Lov give de i andre Lande prægede internationale Mønter den samme Betryggelse mod svigagtig Behandling, som det giver sine egne Mønter.

Vi have nu opregnet de Foranstaltninger, som synes at være nødvendige Betingelser for ethvertsomhelst internationalt Møntsystem og bør gjøres til Gjenstand for Overeenskomst mellem de forskjellige Lande, som maatte tiltræde en Møntforening. Vi troe, at dersom de bleve vedbørligt gennemførte, vilde de fuldkomment sikre Mønternes Godhed, og af en international Møntfod vilde der opstaae den yderligere Fordeel, at den i alle de Lande, som tiltraadte Foreningen, vilde medføre Tilveiebringelsen og Vedligeholdelsen af et fuldkomnere Møntvæsen, end der nu gives, hvilket i og for sig er en Sag af betydelig Vigtighed.

Dersom England vilde deltage i Indførelsen af en

international Møntfod, vilde dette nødvendiggjøre en yderligere Forandring i hvad der for Tiden er gjældende her i Landet, nemlig Indførelsen af en Afgift til Dækning af Prægningsomkostningerne.

Siden Aaret 1666 i Carl den Andens Regjeringstid ere i England Udgifterne til Hovedmøntens Prægning blevne baarne af Staten.

Ifølge Lovgivningen er Enhver, der bringer Guld i Barrer til Mønten, berettiget til at faae den samme Vægt i Mønt, kun at han maa vente, saa længe Prægningen varer. Den, der bringer fint Guld til Mønten, vil altsaa efter nogen Venten faae Mønt derfor i et Forhold af 3 Pund 17 Sh. $10\frac{1}{2}$ Pence pr. Unze, men i Virkeligheden bringer han sine Barrer til den engelske Bank og sælger dem for 3 Pd. 17 Sh. 9 Pence pr. Unze ved Afleveringen. Han erlægger altsaa en Afgift af $1\frac{1}{2}$ Penny pr. Unze eller lidt under $\frac{1}{6}$ pCt., hvilket i Virkeligheden er mindre end det Rentetab, han vilde have lidt i den Tid, der vilde være medgaaet til Prægningen.

I den kongelige Mønts Filial i Sidney beregnes der en Afgift af omtrent 1 pCt. samt en Ventetid af omtrent 20 Dage, og i de ostindiske Mønter er Afgiften 1 pCt. af Guld- og 2 pCt. af Sølv mønt og Ventetiden den samme.

I de fleste andre Lande beregnes der en Afgift, uanseet Ventetiden under Prægningen. I Frankrig er den 6 Francs 70 Cent. af hvert Kilogram fint Guld eller mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$ pCt., og Ventetiden, der er foranderlig, har stundom været saa lang, at den har foranlediget et Rentetab, som vilde beløbet sig til en Afgift af $\frac{1}{2}$ eller $\frac{3}{4}$

pCt. mere. Vi have Grund til at troe, at den Mængde Guldpenge, som for Tiden er i den Franske Banks Besiddelse, sætter den istand til strax at give dem i Bytte for Barrer, uden at beregne sig mere end Slagskatten, 6 Francs 70 Cent.

I den af Bestyreren af de Forenede Staters Mønt for Aaret 1867 afgivne Beretning hedder det, at Loven nu paalægger en Afgift af $\frac{1}{2}$ pCt. af alt ædelt Metal og en Slagskat af samme Beløb.

I Preussen er Slagskatten af Guld $\frac{1}{2}$ pCt.

Det hører ikke til vor Opgave at udtale nogen Formening om Spørgsmaalet om Indførelsen af en Afgift for Udmøntning i Almindelighed, til Fordeel for hvilken Fremgangsmaade der kan paaberaabes meget ansete Hjemlismænd; men det er aabenbart, at hvis Mønter, der have Gangbarhed i forskellige Lande, blive prægede paa forskellige Møntsteder, af hvilke nogle fordre en høj Betaling for Prægningen, og andre præge Mønterne mod en lavere Betaling eller aldeles afgiftsfrit, vil Metallet blive sendt i større Mængde til Prægning til de Møntsteder, hvor Afgiften er lavest (medmindre Omkostningerne ved Forsendelsen til disse Møntsteder skulde overstige Afgiftsforskjellen), hvorved der vil paabyrdes de Lande, hvor dette er Tilfældet, en stor og unødvendig Udgift.

Der kan imidlertid ikke være nogen Grund til, at England skulde paatage sig Udgiften ved at præge Mønt til Omløb i andre Lande, og tiltraadtes der en Overeenskomst, hvorved vore Mønter bleve gangbare i andre

Lande, vilde det være nødvendigt at opkræve en saadan Slagskat, at den kunde dække Gjennemsnitssomkostningerne ved Prægningen.

Det vilde ikke være nødvendigt at paalægge en høiere Afgift end denne; men det kunde være en Gjenstand for Overeenskomst med andre Lande, at der indførtes en eensformig Slagskat.

Vi komme nu til det langt vanskeligere Spørgsmaal, hvilke Foranstaltninger det vilde være tilraadeligst at vedtage med Hensyn til de forskjellige Landes Mønter, for at deres Møntvæsen kunde blive eens.

Hvad der endvidere anbefaledes af Conferencen i Paris i den Hensigt at indføre Guldmonter, som skulde være fælles for alle Lande, var:

III. At alle Guldmonter, som herefter maatte blive prægede i noget af de Lande, som havde tiltraadt Overeenskomsten, skulde være enten af en Værdi af 5 Francs eller Multipla af denne Sum;

IV. At der i de Lande, som maatte foretrække det, skulde præges en Guldmonter af en Værdi af 25 Francs, hvilken skulde antages som en international Mønt.

Følgen af, at det her Anbefalede vedtoges, vilde blive, at en Guldmonter paa fem Francs blev Grundlaget for den internationale Møntfod, og at den foreslaaede Mønt paa 25 Francs i England afløste Sovereignen, i de Forenede Stater den halve Eagle og formodentlig i Spanien Dublonen. I Østerrig og Sverig vilde der ligeledes blive slaaet en Mønt af denne Værdi.

Den spanske Dublon, eller 10 Escudostykket, indeholder af fint Guld.....	116,487	Grains*).
Den halve Eagle	116,100	—
Sovereignen.....	113,001	—
Og den nye Mønt paa 25 Francs vilde indeholde.....	112,008	—

Med Hensyn til den engelske Mønt vilde derfor den Forandring, der vilde blive nødvendig, bestaae i at formindske den Mængde fiint Guld, der indeholdes i en Sovereign med omtrent eet Grain (eller nøiagtigere $\frac{993}{1000}$ Grain). Værdiforringelsen vilde blive omtrent 2 Pence (nøiagtigere 2,126 Pence) pr. Sovereign, hvilket svarer til $\frac{88}{100}$ eller noget nær $\frac{9}{10}$ pCt. Den nu gjældende Shilling, som kun er en Skillemønt, vilde vedblive at være i Omløb og udtrykke $\frac{1}{20}$ af den nye ligesom af den nu gjældende Sovereign, og paa samme Maade vilde Sexpennystykket, Pennyen, Halvpennyen og Farthingen vedblive at være i Omløb og udtrykke de samme Dele af den nye Sovereign, som de udtrykke af den nu gjældende. Nedsættelsen af Sovereignens Værdi maa i Gjeringen medføre Nedsættelsen af Pundets.

Det er aabenbart, at en saadan Forandring i Landets Pengevæsen er af ikke ringe Vigtighed, hvorfor det er nødvendigt meget omhyggeligt at overveie, hvilken Indflydelse et saadant Skridt vilde faae paa Landets Mønt og Repræsentativer, saavelsom paa alle bestaaende Forpligtelser og daglige Omsætninger.

*) Den engelske Møntvægt inddeles saaledes: 1 Pund Troy = 12 ounces à 20 pennyweights à 24 grains.

Da de nu gjældende Sovereigns og halve Sovereigns ikke kunde vedblive at være i Omløb for mindre end deres Værdi, vilde det blive nødvendigt at inddrage dem og snarest muligt ompræge Guldmønterne.

Omkostningerne herved vilde blive betydelige; men vi troe dog, at det ikke kan negtes, at en meget stor Deel af de Guldmønter, der ere i Omløb her i Landet, allerede ere under eller dog noget nær under den legale Vægt, og at det i ethvert Tilfælde snart vil blive nødvendigt efterhaanden at ompræge dem. Hovedudgiften ved Omprägningen bestaaer i at erstatte det Guld, der er gaaet tabt ved Slid. Denne Udgift maatte, paa Grund af vor Mønts Tilstand, i alt Fald indtræde om nogle faa Aar, men under Tingenes sædvanlige Gang efterhaanden, og den vilde ikke blive baaren af Staten. Med Hensyn til Udgiften ved Fabricationen af Mønten er det af de ved Mønten ansatte Embedsmænd opgivet, at naar Mønten var fuldsændigt sysselsat med at præge Sovereigns, vilde Omkostningerne ved Prægningen (med Undtagelse af dem, der hidrøre fra Slid) af 100,000,000 Sovereigns ikke udgjøre 150,000 Pd. St., og hvis der var paalagt en Slagskat til Dækning af Omkostningerne ved Prægningen, vilde Udgiften ikke falde Regjeringen til Last.

Hvor lang Tid der behøves til et saadant Foretagende, beroer naturligviis paa Mængden af de nye Mønter, som det vilde blive nødvendigt at præge. Det er umuligt at have Vished om, hvor mange Sovereigns og halve Sovereigns der ere i Omløb, da Angivelserne vexle mellem 80 og 120 Millioner.

Det tør antages, at Mønten vilde kunne tilveie-

bringe omtrent 20 Millioner Sovereigns om Aaret, og vi troe, at naar der i Tide blev truffet Foranstaltninger i Forventning om Forandringen, og der maaskee udstedtes særlige Banknoter til at repræsentere Guldmonterne i Overgangstiden, vilde Forandringen kunne uden Ulempe iværksættes i ikke over fire Aar.

En alvorligere Følge af denne Foranstaltning vilde Nedsættelsen af Pundets Værdi imidlertid være. Det vilde ikke være nogen let Sag at afvige fra det gamle, velbekjendte Grundlag, hvorpaa det engelske Pengevæsen saa længe har hvilet.

En saadan Forandring vilde gribe ind i alle baade ældre og tilkommende Pengeomsætninger.

Alle de Omsætninger, der foregik efter den Tid, da Forandringen indtraadte, vilde blive udtrykte i de nye Penge, og skjøndt der i Førstningen maaskee vilde opstaae nogen Forvirring, vilde den sandsynligviis dog snart blive overvunden. Alle Handeler vilde fra den Tid af blive sluttede og alle Régnskaber opgjorte i de nye Penge.

Hvad atter de ikke forfaldne og førend Forandringen stiftede Forpligtelser angaaer, vilde det være nødvendigt at fastsætte ved Lov, at Gjæld og Forpligtelser, der vare udtrykte med de gamle Pengebenævnelser, kun kunde afgjøres med en Sum i de nye Penge, som svarede til de indgaaede Forpligtelser.

Den fornødne Bestemmelse kunde (naar den nærmeste Værdi tages i runde Tal) udtrykkes ved at sige, at en Forpligtelse til at betale et Pund i de nuværende Penge kun kunde indfries ved at betale et Pund og to

Pence i de nye Penge, og saaledes i Forhold, saa vidt gjørligt, for større og mindre Summers Vedkommende.

Det maa her bemærkes, at nogle af de afhørte Vidner have udtalt den Anskuelse, at Nødvendigheden af denne Godtgjørelse kunde undgaaes ved at paabyde en Slagskat af samme Størrelse som den Formindskelse af Sovereignens indre Vædi, der foranledigedes ved Formindskelsen af den i den indeholdte Mængde reent Guld, eller med et rundt Tal 1%.

De antage, at da den Mønt, der kun indeholdt 112 Grain fint Guld, svarede til Værdien af 25 Francs efter den nuværende Franske Møntfod, vilde den ved Indførelsen af en saadan Slagskat baade i England og i alle de Lande, som tiltraadte den internationale Møntoverenskomst, faae en Sovereigns gangbare Værdi, og at naar det gjordes Mønten eller den Engelske Bank til Pligt at give 113 Grain fint Guld i Barrer for den prægede Mynt, der indeholdt 112 Grain, vilde den i alle Henseender faae samme Værdi som den nu gjældende Sovereign.

Disse Anskuelser kunne vi ikke dele.

Den nu gjældende Sovereign, der indeholder 113 Grain fint Guld, har en større Værdi end 25 Francs.

Hvis den nye Sovereign, som kun vilde indeholde 112 Grain fint Guld, paa Grund af Indførelsen af en Slagskat beholdt den samme Værdi som den gamle Sovereign, vilde den ogsaa beholde dennes Værdi af over 25 Francs.

Blev den af samme Værdi som 25 Francs efter den nuværende Franske Møntfod, vilde den ikke have samme Værdi som den nu gjældende Sovereign.

Hvis den nye Mønt, der indeholdt 112 Grain fint Guld, paa Grund af den Berettigelse, dens Besidder skulde have til hos Mønten eller den Engelske Bank at forlange den byttet med 113 Grain fint Guld, skulde beholde samme Værdi som den nu gjældende Sovereign, der indeholder 113 Grain, er det klart, at den nye Mønt kun vilde blive et Repræsentativ, hvis Værdi bevaredes ved dens Ombyttelighed. Men den beholdt ikke sin Egenskab af Værdimaalestock, og i Virkeligheden sattes 113 Grain fint Guld i Barrer istedetfor en Mønt, der indeholdt denne Mængde fint Guld, som Hovedmønt og Værdimaalestock her i Landet.

Nedsættelsen af Sovereignens og Pundets Værdi til den nuværende Værdi af 25 Francs er en væsentlig Betingelse for Antagelsen af hvad der er anbefalet af Conferencen i Paris; og skeer denne Nedsættelse, holde vi for, at der bør gives Besiddere af Gjældsbreve, der ere udtrykte i de nuværende Pengebenævnelser, Vederlag, hvilket nødvendiggjør en Omordning af alle Regnskabsopgjørelser og mange høist forviklede Foranstaltninger.

Det vilde naturligviis blive fastsat, at det nye System skulde træde i Virksomhed og de nye Penge afløse de gamle paa en vis Dag, som skulde bestemmes ved Lov.

Paa den Dag vilde alle Gjældsposters, Statsgjældens og alle Panteforskrivningers og Gjældsbreves Paa lydende blive forøget med et Tillæg i Forhold af henved 1% eller omtrent 2 Pence pr. Pund.

Der vilde uundgaeligt blive forbundet en heel Deel

Møie og Arbeide med den Omordning af Regnskaber, som en saadan Forandring uafviseligt vilde foranledige i den Engelske Banks Bøger, i alle Banquierers Regnskaber og i Jernbaneselskabers, Handelshuses og lignende Anstalters Regnskaber. Det er imidlertid blevet anført, at ved en af de største Regnskabsanstalters, den Engelske Banks Bøger vilde det Bryderi, en saadan Forandring vilde volde, ikke blive synderligt større end det, der foranlediges ved en Forhøielse eller Nedsættelse af Indkomstskatten med en Penny; og skjøndt Bryderiet og Ulempen for Øieblikket vilde blive større, vilde der dog ikke opstaae nogen alvorlig Vanskelighed ved Sager af nogen Betydenhed og naar Forandringen, naar den blev gjort, blev gjort een Gang for alle.

Derimod vilde det blive langt mindre let at overvinde Vanskelighederne i de sædvanlige Forhold i Livet. Det vilde ikke være let at overbevise en Forpagter, som tidligere havde betalt 100 Pund i Afgift, eller den Kræmmer, som havde laant 100 Pund, om, at det var retfærdigt, at han betalte 100 Pund 16 Sh. 8 Pence (hvilken Sum i de nye Penge vilde svare til 100 Pund i de gamle), da den Stigning i Priser, som uden al Tvivl vilde blive foranlediget ved Pengeforandringen, næppe vilde være til at mærke paa de Omstændigheder, som virke paa Priserne, og han vilde ikke vide af, at han som Følge af Forandringen af Pundets Værdi havde i samme Forhold faaet en høiere Betaling for sit Korn, sit Qvæg og sine Varer; og jo mindre Beløbet af deslige Omsætninger maatte være, des vanskeligere vilde det være at gjøre Retfærdigheden af en forhøiet

Betaling begribelig for de Paagjældende. Den øiensynlige Nødvendighed af Forandringen vilde kun være klar for Mindretallet, men Ulempen, Bryderiet og den tilsyneladende Uretfærdighed staae klart for Befolkningens store Fleertal.

Det vilde ligeledes blive nødvendigt at omordne Lønningerne til alle civile Embedsmænd, Officerer af Hæren og Flaaden og alle i offentlig eller privat Tjeneste staaende Personer, saavel som den Hærens og Flaadens Mandskab og alle Haandværkere og Dagleiere tilkommende Betaling, og skjøndt disse Spørgsmaal paa Grund af den stedfindende Tendents til en Stigen af Arbejdslønnen om ikke lang Tid vilde faae en for alle Parter retfærdig Afgjørelse, vilde der dog opstaae en vis Fare for Uenighed mellem Arbejdsgivere og Arbejdere og muligt alvorlig Misforstaaelse i nogen Tid.

Vel har et Vidne, der er mere bekjendt med hvad der skete i Irland 1826, da der gjordes en større Forandring i Pengevæsenet der, udsagt for os, at af Forretningsmænd følte Ulempen ikke efter nogle Maaneders og af Ingen efter et Aars Forløb; men det maa dog bemærkes, at hiin Forandring var saare indskrænket i Sammenligning med hvad der vilde blive Tilfældet med alle Omsætninger i det forenede Kongerige i vore Dage.

Vanskeligheden er meget større, naar Betalingerne ere smaa.

Der gives visse Classer af smaa Betalinger, hvor der, skjøndt det ved første Øiekast kunde see ud, som om der sandsynligviis vilde opstaae Tab, efter vor Formening ikke vilde tabes i noget alvorligt Omfang. Et

Tillæg af en halv Penny til en Betaling af 5 Sh. i de nye Penge vilde gjøre den ligesaa stor som 5 Sh. i de gamle. I mange Tilfælde, som f. Ex. ved Betalinger af smaa Toldafgifter, er det sandsynligt, at de til een Tid erlagte Betalinger sjældent ere under 5 Sh., og i ethvert Tilfælde, hvor de beløbe sig til eller overstige denne Sum, vilde et Tillæg til en saadan Betaling efter Forholdet af en halv Penny for hver 5 Sh. forebygge ethvert Tab for Statskassen.

Fremdeles er det næsten sikkert, at Jernbanetaxter maatte kunne ordnes saaledes af Selskaberne selv, at de beskyttede dem mod Tab.

Der gives imidlertid mange Tilfælde, hvor i deres Heelhed store Beløb hidrøre fra Betalinger, der i hvert enkelt Tilfælde ere meget smaa. I Statstjenesten ere Pennypostmærkerne og Postanviisningsstemplerne og i private Forhold smaa Bro- og Bompenger og smaa Af-løsningsafgifter Exempler paa Betalinger af denne Natur. Det er i Virkeligheden umuligt at give noget tarifmæssigt Vederlag, hvor Betalingen er under 5 Sh.

Den offentlige Indtægt, som hidrører fra smaa Stempelafgifter, vilde maaskee uden stor Ulempe kunne bære Tabet af noget under 1%, men i de fleste private Tilfælde sees det ikke, hvorledes der skulde kunne tilveiebringes Vederlag.

Med Hensyn til Vederlag for saadanne smaa Summers Vedkommende maa man lægge Mærke til, at der er skeet lignende Pengeforandringer i fremmede Lande, i Frankrig, Holland og Grækenland, og at medens der i det sidstnævnte Land, hvor Forskjellen var omtrent

10%, saavel som i Frankrig, gaves Vederlag efter en lovbestemt Tarif, gaves der i Holland, hvor Forandringen var dobbelt saa stor, som den vilde blive her i Landet ved den paatænkte Forandring, intet Vederlag, ligesaa lidt som i Preussen, da Thalerens Værdi blev forandret.

Vi have anført disse Tilfælde, der indeholde Exempler af begge Slags, og skjøndt vi holde for, at der bør gives Vederlag, hvor det er muligt, troe vi dog ikke, at Umuligheden af at give det i de Tilfælde, hvor Tabet vilde være meget ubetydeligt, burde være en Hindring for en saadan Foranstaltning, hvis den af almeengyldige Grunde maatte antages at være af stor offentlig Vigtighed.

Der er blevet lagt megen Vægt paa en anden Indvending, som unegteligt ikke alene ikke er af liden Vigtighed ved Ordningen af dette Emne, men tillige, hvis Planen om en international Møntfod vedtoges, nødvendigviis vilde kræve Forholdsregler for at beskytte Britiske Creditorer mod alvorlige Tab. Store Pengebeløb ere blevne laante her i Landet af fremmede Stater og Samfund med Forpligtelse til at betale Capital og Renter i Pund Sterling, og der frygtes for, at det, hvis saadanne Skyldnere ikke paatog sig en udtrykkelig Forpligtelse i saa Henseende, kunde falde vanskeligt at faae dem til at betale deres Gjæld i Pund Sterling med et tilsvarende Beløb i de nye Penge. Rigtigheden af en saadan Ordning foreskrives saa tydeligt af Reglerne for offentlig Redelighed og national Ordholdenhed, at den uden al Tvivl vilde faae international Bistand; men det vilde

maaskee findes vanskeligt at vedtage de Enkeltheder, hvorved Ordningen kunde iværksættes, ligesom de vilde kræve den alvorligste Overveielse.

Det Forslag, vi hidtid have havt for Øie, nemlig det om at nedsætte Værdien af det Engelske Pund til en Værdi af 25 Francs, udgik ganske naturligt fra en Conference, ved hvilken hver af de Stater, som havde sendt Delegerede til den, allerede havde en paa Francgrundlaget hvilende Møntfod; men for Folk her i Landet fremstiller der sig ligesaa naturligt det Spørgsmaal, om det Engelske Pund ikke med endnu større Fordeel kunde vælges til almindelig Pengeenhed og Værdien af 25 Francstykket forhøies til samme Værdi som Pundet. Der kan anføres mange Grunde af betydelig Vægt til Fordeel for en saadan Fremgangsmaade, hvorved det af den Franske Regjering tilsigtede Øiemed, at indføre et beqvemt Forhold mellem den Britiske Mønt og Mønterne i de Lande, som have tiltraadt Overeenskomsten, og sikkre et fælles Grundlag for en almindelig international Møntfod, ligesaa godt vilde kunne naaes.

Medens nogle af Vidnerne, overeenstemmende med hvad mange af Medlemmerne af Conferencen i Paris synes at have meent, have gjort Indvendinger mod saa lav en Eenhed for en almindelig Møntfod som en Franc eller vel endog fem Francs, er en Eenhed af en Værdi af 25 Francs, og endog mere, af Andre bleven anbefalet som den, der i vore Dage passede sig bedre for Handelsomsætningernes udbredte Omfang, og denne sidste Anskuelse peger heelt naturligt hen paa Pundet.

Det kan vistnok ikke negtes, at de Lande i Eu-

ropa, hvis Møntfod er bygget paa Franken, have en større Folkemængde end de, hvor det Engelske Pund udgjør Grundlaget for Møntfoden; men ligesaa liden Tvivl kan der være om, at det Engelske Pund eller den Engelske Sovereign er videre bekjendt i Verden, og at Størrelsen af de Omsætninger, i hvilke Pundet indtræder som en Bestanddeel, og Tallet af de Lande, hvor den Engelske Sovereign er en velbekjendt og anerkjendt Mønt, overstiger Tallet af de Omsætninger, der have Franken til Grundlag, og Tallet af de Lande, hvor enten Francs eller Napoleondorer ere i almindelig Brug. I Portugal, Brasilien og Ægypten, saavel som i Englands egne vidtstrakte Besiddelser og Nybygder, ere Sovereigns gangbar Mønt, og, for at anføre de Ord, som Bestyreren af de Forenede Staters Mønt bruger i sin ovenfor paaberaabte Beretning: »Pundet er bekjendt overalt; derefter rette Verdenscourserne sig.« Det er derfor et stort Spørgsmaal, om den Forandring i Verdens Handelsomsætninger, som vilde blive foranlediget ved en Forandring af Sovereignens og Pundets Værdi, ikke vilde blive større end den, som vilde afstedkommes ved at gjøre en saadan Forandring i de paa Franken byggede Pengesystemer, der vilde bringe dem i Samklang med en paa Pundet grundet Møntfod.

Vi maae tillige fremhæve, at den Engelske Møntfod har været fritagen for Forandringer, som ikke sjældent have fundet Sted i andre Lande, og at Pundet har beholdt sin eensformige Værdi i noget nært halvandethundrede Aar, med Undtagelse af et kort Tidsrum, da der

under enestaaende Forhold indtraf en Standsning i Betalingen med rede Penge.

I Italien bleve de forskjellige Pengesystemer i de forskjellige Stater i Aarhundredets Begyndelse afløste af det Franske, som efter 1815 kun blev beholdt i Kongeriget Sardinien, hvorimod der i Lombardiet, Toskana, Rom og Neapel gjenoprettedes Systemer, der ikke alene vare forskjellige fra det Franske System, men ogsaa vare indbyrdes forskellige. Først i det sidste Par Aar er det Franske System blevet almindeligt indført.

I Schweiz er den almindelige Indførelse af det Franske System ganske ny.

I Belgien indførtes det Franske System i Begyndelsen af Aarhundredet; 1850 afskaffedes Guldmønten, og Sølv blev den eneste lovlige Eenhed, og 1861 gjenoprettedes det Franske System.

I Frankrig blev det hele Pengesystem forandret ved Revolutionen og er nu ordnet ved Loven af 1803, men er dog i de sidste Aar undergaaet en vigtig Forandring ved Indførelsen af Guld istedetfor Sølv som practisk Værdigrundlag og derved, at man har nedsat de mindre Sølvmonter indre Værdi og kun gjort dem til lovligt Betalingsmiddel for indskrænkede Beløb.

Af den Franske Commissions sidste Betænkning sees det, at det af Talsmændene for den enkelte Metalfod anførtes, at Forfatterne af Loven af 1803 havde havt til Hensigt at indføre en enkelt Metalfod, hvis Grundlag skulde være en Franc, indeholdende fem Grammer $\frac{9}{10}$ fiint Sølv, og af det, de, som forelagde Loven, udtalte, fremgaaer det, at det endvidere var Hensigten, at Guld-

mængden i Guldmonterne fra Tid til anden skulde berigtiges for at gøre Sølv til den eneste Værdimaale-stok. Mærkeligt nok har Loven havt til Følge, at det er blevet nødvendigt at formindske Værdien af Francstykket, som ikke længer indeholder den Sølvmenge, der gjorde den til den Franske Møntfods Eenhed, og at hvis Sølv, der i saa mange Aar vedblev at afgive den practiske Metal fod, var vedblevet at være den eneste Metal fod, vilde Værdien af 25 Francs i $\frac{9}{10}$ fint Sølv efter Gjennemsnitts prisen paa Sølv i det Aarti, der udløb med 1865, det Aar, hvori Overeenskomsten vedtoges, have oversteget Værdien af en Engelsk Sovereign med en høist ubetydelig Brøkdeel.

Hvis den Franske Regjering derfor, idet den valgte Guld til Møntmetal, vilde anbringe saa meget fint Guld i sine Guldmonter, at det vilde give dem den samme virkelige Værdi, som Hovedsølvmonter af det samme Navnebeløb havde i hine ti Aar, vilde den, uagtet den for Fremtiden fastsatte en enkelt Guld fod, bevare Værdien af Hovedmønten saaledes som den bestod 1865 i det Metal, hvorefter den er bleven bestemt lige siden 1803, og det paatænkte 25 Francstykke og den Engelske Sovereign vilde da have samme Værdi.

Den Mængde fint Guld, som det vilde blive nødvendigt at anbringe i 25-Francstykket, vilde naturligviis være omtrent et Grain mere, og Møntens Værdi blive omtrent 20 Centimer høiere, end det nu er paatænkt. Værdien af de andre Guldmonter maatte da forøges i det samme Forhold.

En saadan Forandring vilde foranledige lignende, om

end i modsat Retning gaaende og sandsynligviis heller ikke saa store Ulemper for de indre Pengeforhold i de fire Lande, der have tiltraadt Overeenskomsten af 1865, som de, der, efter hvad vi have udviklet, vilde afstedkommes her i Landet ved en Nedsættelse af Pundets Værdi.

Vi undervurdere ikke disse Ulemper for andre Staters Vedkommende, men troe dog, at Vanskelighederne og Ulemperne ved en Forandring vilde blive mindre alvorlige og føles mindre, hvor det gjældende System er forholdsviis nyt eller undergaaet Forandringer for ikke lang Tid siden.

I deres Handelsomsætninger med Udlandet vilde disse Stater, naar Pundet optoges i deres Pengesystemer, faae Fordelen af Brugen af den Værdimaalestok, som er almindeligt anerkjendt i Verdenshandelen.

En Omprægning af deres Guld-, men ikke af deres Sølvmonter, vilde blive nødvendig; men dette kunde skee efterhaanden, da de gjældende Mønter kunde tages som Repræsentativer for lidt over deres indre Værdi, indtil de bleve afløste af nye Mønter.

I de Lande, hvor Sovereignen er gangbar, vilde der ingen Forandring og ingen Ulempe blive mærket.

I de Forenede Stater er Sølvdollarens Værdi ikke bleven forandret, siden Congressen 1792 fastsatte den ved Lov. Værdien af Guldeaglen eller 10 Dollarstykket nedsattes 1834 fra 247½ Grain til 232 Grain, og Guld er nu i Virkeligheden blevet Møntmetal i de Forenede Stater. Der vilde behøves en lille yderligere Forandring for at bringe Halveaglen ned til samme Værdi som Sovereignen, men den vilde naturligviis være mindre end

den, der vilde behøves til at bringe den ned til samme Værdi som 25-Francstykket. I hvilket som helst Omfang Halveaglen nedsattes, maatte der skee en tilsvarende Nedsættelse af Dollaren.

I Spanien vilde en mindre Forringelse af Dublonen, end der vilde behøves til at bringe den ned til samme Værdi som 25-Francstykket, gjøre den lige med Sovereignen.

Det er overflødigt at henvise til andre Landes Pen- gesystemer, men vi have erfaret, at i nogle Dele af Tydskland, hvor man alene har Sølvfod, har den Anskuelse, at det vilde være rigtigt at gjøre Thaleren lig med tre Engelske Shillings, mere og mere vundet Indgang.

Indførelsen af saadanne internationale Mønter, enten ved at nedsætte Pundet til samme Værdi som 25 Francs eller ved at forøge Værdien af 25 Francs til samme Værdi som et Pund, og den tilsvarende Omordning af andre Landes Mønter vilde tilveiebringe et langt simplere Forhold mellem deres Hovedmønter. Nogle faa Exempler ere tilstrækkelige til at vise dette.

Et Fransk Femfrancstykke og en Amerikansk Dollar vilde hver især blive lig med fire Engelske Shillings.

Et 25-Francstykke og en Amerikansk Halveagle vilde blive lig med en Engelsk Sovereign.

Fire Amerikanske Dollars og en Fransk Napoleondor vilde hver især blive lig med sexten Engelske Shillings.

Fem Dollars vilde blive lig med en Engelsk Sovereign.

Overførelsen af alle i disse Møntsorter angivne Summer til tilsvarende Summer i andre Landes Møntsorter vilde blive simplere og lettere end nu.

Coursberegningerne vilde blive simplere.

Den fælles Mønt vilde tillige findes hensigtsvarende af dem, der ønske at gjøre Pengeforsendelser ved at afsende netop saa megen Mønt, at de derved kunde betale deres Gjæld i Udlandet, ligesom den ogsaa vilde findes hensigtsvarende af dem, der reise gennem forskjellige Lande.

Af flere Medlemmer af Conferencen i Paris saavel som af nogle af de Vidner, vi have afhørt, er en Mønt af en Værdi af 10 Francs bleven foreslaaet som en international Eenhed, hvormed forskellige Stater lettest vilde enes som det bekvemmeste Grundlag for en international Møntfod, og dette Forslag har ogsaa vundet Bifald hos Talsmændene for et almindeligt Decimalpengesystem, som et bedre Grundlag end enten 5- eller 25-Francstykket.

I d'Hrr. Grahams og Wilsons Beretning foreslaaes, at der her i Landet skulde præges en Guldmønt til en Værdi af 10 Francs, eller $\frac{3}{4}$ Penny mindre Værdi end 8 Sh., hvilken Mønt skulde gjælde 8 Sh. og være lovligt Betalingsmiddel for Summer indtil 4 Pund og tilsidst vedtages som Regningseenhed og nyt Pund her i Landet.

En saadan Mønt kunde meget godt gaae ind i et fuldkomment nyt Pengesystem, men vi troe ikke, at der vilde opstaae nogen Fordeel af at indføre en saadan Mønt som Skillemønt. Der vilde være den Ulempe forbunden med den, at den næsten vilde være af samme Størrelse og Værdi som en halv Sovereign, saa længe denne Mønt vedblev at være i Omløb; og medmindre vor Møntfod bliver fuldstændigt forandret, er den halve Sovereign en Mønt, som ikke ret vel kan undværes.

Den Nødvendighed af at omordne Contracter og Gjældsforpligtelser, som vilde opstaae ved at vedtage 25-Francstykket, vilde lige saa vel opstaae af at vedtage 10-Francstykket som den fælles internationale Mønt, hvorhos dens Ansættelse som Pengeeenhed vilde være en endnu større Afvigelse fra vort nuværende Eenhedspund og i Virkeligheden medføre en fuldstændig og grundig Forandring i vort Pengesystem.

Det er kun nødvendigt her at bemærke, at de samme Grunde, som kunne anføres til Fordeel for Pundet, ogsaa tale for hellere at vedtage Halvsovereignen eller 10-Shillingstykket end 10-Francstykket.

Vi skulle nu underdanigst forelægge de Slutninger, hvortil vi ere komne, for Deres Majestæt.

Vedtagelsen af det af Conferencen i Paris gjorde Forslag om kun at nedsætte Pundet til samme Værdi som 25 Francs vilde lette Sammenligningen af Summer, som ere angivne i større Møntsorter, men det vilde desuagtet ikke blive mindre vanskeligt at sammenligne Summer, der i England ere udtrykte i Pence, i Frankrig i Centimer, eller i de Forenede Stater i Cents, og det er sjældent, at Priisangivelser eller statistiske Beretninger ikke indeholde Summer, som ere udtrykte med disse smaa Benævnelser.

Nedsættelsen af Pundets Værdi vilde bringe Forstyrrelse i alle bestaaende Gjældsforhold og foranledige de mangfoldige og alvorlige Vanskeligheder, vi have fremhævet i Begyndelsen af denne Betænkning, hvorhos der, hvis man i Fremtiden maatte bestemme sig til at indføre en fuldstændigere Eensartethed i Mønt, vilde ud-

kræves en yderligere Forandring, som det i mange Henseender vilde falde endnu vanskeligere at gennemføre.

Foranstaltningen er i Grunden kun en Deel af et Hele, og skjøndt den af nogle Vidner er bleven forsvaret som i og for sig god og førende til yderligere Eensartethed, ville de Formaal, som attraaes af de Vidner, der staae i Forbindelse med Handelen og de videnskabelige Selskaber her i Landet, kun kunne fuldstændigt opnaaes ved ubetinget Eensartethed i de forskellige Landes Pengesystemer.

Flere Vidner, som vare af denne Anskuelse, forkastede enhver Forandring, medmindre der indførtes fuldstændig Eensartethed saavel i Regningsmønt som i Circulationsmønt, og det er en alvorlig Indvending, at ved et saadant Skridt vilde man paadrage sig alle de Ulemper, der indrømmes at være forbundne med Forandringen af Pundets Værdi, hvorimod de Fordele, hvorved hine Ulemper formeentligen vilde blive opveiede, ikke vilde opnaaes.

Efter modent at have overveiet alle disse Omstændigheder, raade vi ikke til, at England vedtager en Guldmonet af en Værdi af 25 Francs, som skulde afløse Sovereignen.

Vi have anset det for vor Pligt at anføre de Grunde, hvorfor den Engelske Sovereign og det Engelske Pund af Hensyn til Verdenshandelens almindelige Tarv kunne danne et bestemt Grundlag for en international Møntfod.

Overveielser af et saadant Spørgsmaal fører imidlertid til et af langt vigtigere Beskaffenhed, det om fuldstændig Eensartethed i de vigtigste Handelslandes Pengesystemer.

Vi nære ingen Tvivl om, at et eensformigt Møntsystem, som tilveiebragte Overeensstemmelse imellem de forskellige Værdimaalestocke og Regningsmønter saavel i deres høiere som i deres lavere Arter, samt et eensartet Maal- og Vægtsystem vilde bringe stor og almindelig Fordeel.

Det sidste Forslag er ikke blevet henviist til os, og vi skulle derfor kun sige, at vi ikke finde det nødvendigt at udsætte Foranstaltninger for at tilveiebringe Eensartethed i de vigtigste Verdenslandes Pengesystemer, til der ligeledes bliver gjort Skridt for at tilveiebringe Eensartethed i Vægt og Maal.

Vi ere ikke blinde for de mange og alvorlige Vanskeligheder, som maae følge med ethvert Forsøg paa at tilveiebringe almindelig Eensartethed i forskellige Landes Pengesystemer. Under alle Omstændigheder maa der opstaae store Ulemper for mange, om ikke alle de Lande, der tiltræde en Møntoverenskomst i et saadant Øiemed, men det er en Ordning, der vedrører alle Handelslande og allermest vort eget Fædreland.

Det vilde aabenbart fremme en Overenskomst, at Byrden af Ulemperne ikke kom til at hvile altfor ulige paa noget af dem.

Hvad der skulde være det fælles Grundlag for deres Pengesystemer, hvilken international Mønt der skulde vedtages, hvilket Forhold af Legering den skulde indeholde, og hvilke dens Underinddelinger og Multipla skulde være, er Altsammen Ting, hvorom man maa blive enig, før nogen Eensartethed kan opnaaes. I alle disse Henseender kan der yttres høist forskellige Anskuelser i forskellige Lande, og paa deres Afgjøl-

relse beroer Graden af den Ulempe, hvert enkelt Land vil komme til at lide.

I hvilket Omfang et Land maatte være villigt til at underkaste sig Ulemper, for at der kan tilveiebringes et fælles, internationalt Pengesystem, kan kun erfares ved Forhandlinger med hvert enkelt Lands Regjering.

Det er klart, at førend nogen Overeenskomst kan sluttet, maae meget vanskelige og forviklede Spørgsmaal afgjøres og gjensidige Indrømmelser finde Sted, ligesom det ogsaa vil være en vigtig Gjenstand for Overveielse, hvorvidt en Overeenskomst kan lettes ved at lade de nødvendige Forandringer ramme ethvert Land saaledes, som det kan forenes med Opnaaelsen af det fælles Øiemed.

Mange Medlemmer af Conferencen i Paris synes at have imødeset, at en almindelig international Conference vilde træde sammen i dette Øiemed, og vi ere tilbøielige til at troe, at alle de forskjellige Spørgsmaal bedst vilde kunne blive drøftede, de forskjellige Landes Tarv overveiet og deres modsatte Anskuelser forenede ved befuldmægtigede Afsendinge fra ethvert Land, der traadte sammen i en saadan Conference.

Den 25de Juli 1868.

Halifax.	C. P. Villiers.	Stephen Cave.
J. Wilson Patten.	W. Longfield.	John Lubbock.
Thomas Baring.	L. N. de Rothschild.	J. B. Smith.
Thomson Hankey.	John G. Hubbard.	Thos. N. Hunt.
G. B. Airy.	Thos. Graham.	

C. Rivers Wilson,
Secretair.

Da jeg underskrev denne Betænkning som enig i dens Heelhed, forbeholdt jeg mig at anføre de Grunde, af hvilke jeg afveg fra de af mine Colleger fremsatte Anskuelser om det alvorlige Spørgsmaal, om det Vederlag, Creditorer vilde være berettigede til at kræve af deres Skyldnere, dersom England tiltraadte den i Paris indgaaede Overeenskomst og antog et Guldstykke paa 25 Francs, indeholdende 112 Grains, istedetfor et Pund Sterling, indeholdende 113 Grains fint Guld. Den fra denne Forandring hidrørende Værdiformindskelse vilde, hedder det i Betænkningen, være omtrent 2 Pence pr. Pund. Vi ansee det derfor for uundgaaeligt nødvendigt, at der, hvis den paatænkte Forandring af Pundets Værdi finder Sted, gives Besiddere af Gjældsbreve, der ere udtrykte i de nuværende Penge, Vederlag ved en Betaling af et Pund og to Pence i de nye.

Det maa ikke glemmes, at der næsten i alle andre Lande end England opkræves en Slagskat som Vederlag for Prægningsomkostningerne. Betænkningen siger, at hvis vi tiltraadte den i Paris indgaaede Overeenskomst, vilde det blive nødvendigt, at der ogsaa i England paalagdes en Slagskat.

I dette Tilfælde er det klart, at ligesom Tilvirkningsomkostningerne forøge Bytteværdien af alle Raastoffer, saaledes forøges ogsaa Barreguldets Værdi ved, at det præges til Mønt. Hvis derfor den engelske Mønt vilde beregne en Slagskat af et Grain af en Guld mønt paa 25 Francs, vilde en Mønt paa 112 Grains plus en Slagskat af et Grain (omtrent 1%) være af samme

gangbare Værdi som en Mønt paa 113 Grains, af hvilken ingen Slagskat var bleven erlagt, og besidde den samme Kjøbeevne her i Landet og i alle de i Overeenskomsten indbefattede Lande, som den nu gjældende Sovereign.

Denne Anskuelse styrkes af Adam Smiths ophøiede Hjemmel. »Blev der,« siger han, »opkrævet en Slagskat, vilde Prægningen forøge Metallets Værdi i Forhold til Slagskattens Størrelse. I Udlandet vilde en saadan Mønt kun kunne sælges for dens Metalvægt; hjemme vilde der kunne kjøbes mere for den end den veier til.«

Lignende Anskuelser ere blevne udtalte af de udmærkede Statsøconomer Ricardo, M'Culloch og Mill. Vi vilde dog gjøre denne Anskuelse klarere ved at forudsætte det Tilfælde, at en fremmed Regjering havde forpligtet sig til i et vist Tidsrum at indbetale en Sum af 1,000 Pd. St. aarligt her i Landet, og at Forpligtelsen var bleven opfyldt ved fra Tid til anden at sende en Guldbarre af netop denne Værdi.

I Betænkningen paastaaes, at i Tilfælde af den paatænkte Forandring i vort Pengesystem vilde denne fremmede Regjering for at betale sin Gjæld af 1,000 Pd. St. i de gamle Penge være forpligtet til i de nye at betale et Tillæg af 2 Pence pr. Pund, eller, istedetfor 1,000 Pd. St., aarligt at betale 1,008 Pd. 6 Sh. 8 Pence.

Men sæt nu, at den fremmede Regjering efter den paatænkte Forandring i vort Pengesystem og efter Vedtagelsen af en Betaling af 1% i Slagskat sendte den sædvanlige Guldbarre af den selvsamme Vægt som før,

vilde det saa kunne siges, at en saadan Sending ikke vilde være en fuldstændig Opfyldelse af dens Forpligtelse?

Vilde Mønten i Bytte for denne Guldbarre give en Sum af 1,008 Pd. St. 6 Sh. 8 Pence i de nye Penge?

Det vilde den naturligviis ikke. Mønten vilde da ikke længer præge for Intet og derfor ligesom tidligere give 1,000 Guldstykker for Barren, men de vilde hvert især kun indeholde 112 Grains Guld, idet Mønten beholdt et Grain for Prægningen. Men da hvert Guldstykke vilde have den samme gangbare Værdi som den ældre, hvoraf der ikke var krævet Slagskat, vilde den fremmede Regjering indfrie sin Forpligtelse ligesaa hæderligt som før ved at betale 1,000 Guldstykker af samme Priis og gangbare Værdi som de 1,000 Guldstykker i de gamle Penge.

Skulde det i Betænkningen anbefalede imidlertid blive gennemført og enhver Skyldner blive nødt til at betale 2 Pence pr. Pund som Tillæg til ethvert Pund, han skyldte bort paa den Tid, den paatænkte Forandring i vort Pengesystem foregik, vilde en saadan Forandring være det Samme som en lovhjemlet Tilladelse for enhver Creditor til at plyndre sin Skyldner for 2 Pence pr. Pund.

Medens jeg derfor oprigtigt tiltræder den af mine Colleger opstillede Grundsætning, at der bør gives Vederlag, naar det kan godtgjøres, at der vil opstaae Tab af Forandringen, er jeg paa den anden Side enig med nogle af Vidnerne i, at Nødvendigheden af ethvertsomhelst Vederlag vilde falde bort, dersom Forslaget om at paalægge en Slagskat af 1% af den paatænkte nye Guldmønt kunde blive gennemført.

Jeg kunde have ønsket, at Betænkningen stærkere havde fremhævet det af næsten alle Vidnerne udtalte Ønske om saavidt gjørligt at vedtage et saadant internationalt Pengesystem, at det, ligesom Noder eller internationale Signaler tilsøes, strax kunde forstaaes overalt i Verden. Et saadant Pengesystem er blevet vedtaget af de i den i Paris indgaaede Overeenskomst indbefattede Lande, der have en Folkemængde af 100 Millioner Mennesker.

Conferencen i Paris udtalte sig eenstemmigt for et internationalt Pengesystem, der var bygget paa Grundsatningerne i den i Paris indgaaede Møntovereenskomst, men udtalte sig tillige høist inconsequant for Vedtagelsen af et 5-Francis-Guldstykke som den fælles Værdieenhed.

Møntmesteren og Hr. Rivers Wilson udtalte sig i deres Beretning om Conferencens Forhandlinger, ligesom andre Medlemmer af Conferencen, imod Vedtagelsen af 5-Francstykket af den practiske Grund, at det var for ubetydeligt i Størrelse, og af den mere theoretiske Grund, at det ikke stemmede fuldstændigt med Decimalsystemet og derfor vilde staae i Strid med Overeenskomstens Grundsatninger.

Disse Herrer, der deelte Anskuelse med nogle Medlemmer af Conferencen, vilde hellere foreslaae et 10-Francstykke, som lettere vilde vinde Indgang i England, der er vant til Sovereignens høiere Eenhed.

Dette Forslag om et 10-Francstykke, som vilde kunne deles i 100 Pence, hvoraf der vilde gaae 250 paa en Sovereign, stemmer, som det forekommer mig, nøiagtigt

med Verdens Ønske om et internationalt, paa en eensartet Regningsmønt støttet Pengesystem, og dets Vedtagelse her i Landet vilde medføre mindre Forandring og Ulempe end for noget andet Land. Det vilde desuden have den Fordeel at gjøre Brugen af de almindeligste Brøker overflødig.

Jeg kan ikke afholde mig fra at udtale den Formening, at den Engelske Regjering vil paadrage sig et stort Ansvar, hvis den lader Leiligheden til oprigtigt at imødekomme Verdens umiskjendelige Ønske om Eensformighed slippe sig af Hænde. Jernbaner og electricke Telegrapher, Frihandel og Afskaffelse af Passer have i en mærkelig Grad bragt Folkefærdene i Berøring med hverandre, og forskjellige Lande ere nu blevne omtrent det Samme, som et Riges forskellige Dele i fordums Dage vare i deres Forhold til hverandre.

Der gives nu omtrent 300 Millioner Mennesker, som have lovliggjort den tvungne eller frivillige Brug af det internationale System af metrisk Vægt og Maal, og omtrent 100 Millioner Mennesker, som have vedtaget et internationalt Pengesystem. Ønsket om Eensformighed vil maaskee voxe med dets Held til en Grad, hvorom vi nu mindst drømme, og som i høi Maade vil bidrage til at udbrede Fred og Velvillie blandt Folkene.

J. B. Smith.

Skjøndt jeg er enig i de Bemærkninger, Hr. Smith knytter til Betænkningen, forsaavidt de angaae Virkningen af en Slagskat paa Møntens Værdi, føler jeg mig dog forpligtet til at udtale, at Betænkningen ikke skulde yttre nogen Mening om dette Emne.

Det er imidlertid klart, at den nye Sovereign ikke vilde kunne være af samme Værdi baade som det nu gjældende Pund Sterling og som 25 Francs i de nuværende Franske Penge; gjøres den ved Indførelsen af en Slagskat lige med hiint, vil der ikke tilveiebringes nogen Fordeel, og nedsættes den til samme Værdi som disse, vil Nødvendigheden af et Vederlag indtræde, som i Betænkningen er fremhævet.

John Lubbock.

Jeg har underskrevet Betænkningen, i hvis større Deel jeg er enig, men finder det nødvendigt at tilføie nogle forklarende Bemærkninger om den Betydning, hvori jeg tiltræder det af Commissionen anbefalede.

Det forenede Kongeriges Mønt fyldestgjør ethvert væsentligt Krav.

1. Dens høieste Eenhed, Sovereignen, er baade det lovlige Betalingsmiddel og Værdieenheden.

2. Guldsovereignen, Sølvshillingen og Kobberpenningen ere eensbetydende med Regningsmønterne.

3. De forskjellige Mønter i deres Multipla og Underinddelinger lade sig med Lethed lempe efter de Een-

heder, Multipla og Underinddelinger af Vægt og Maal, hvorpaa de anvendes.

4. Da samtlige Mønter udgaae fra Statsmønten, have de lovlig Gangbarhed, og da ethvert Slags Mønter ere eens, modtages de beredvilligt af Folket, der er velbekjendt med dem.

For at en international Mønt skulde kunne skaffe forskellige Lande de samme Fordele, vilde det være nødvendigt, at disse Lande vedtog de samme Regningsmønter og den samme Værdimaaler, samt at Mønterne af hvert Slags havde det samme Udseende og et Præg, som tilkjendegav deres Værdi, og gav dem tvungen Gangbarhed i alle de Stater, som havde tiltraadt Overenskomsten.

Det samtidige Omløb af fem eller sex selvstændige Møntsorter, der vare lige i Værdi, men forskellige i Oprindelse og Udseende, vilde være en Ulempe, og det vilde falde vanskeligt at ordne de vigtige og kildne Forhold mellem Staterne, som vilde opstaae af enten en overdraget eller forenet Udøvelse af den særlige nationale Møntret.

Skjøndt jeg derfor erkjender Rigtigheden af den Sætning, i og for sig tagen, at en international Møntfod i dens videste Betydning vilde være til stor, almindelig Fordeel, ønsker jeg dog at vise, hvor vanskelige de indledende Foranstaltninger ville være.

Det til os af Deres Majestæt særligt henviste Spørgsmaal fra Conferencen i Paris angaaer et simple og langt iværksætteligere Spørgsmaal, nemlig Valget af en international Mønt, der i sig selv, sit Multi-

plum og sine Underafdelinger afgiver en fælles Værdimaaler, som stemmer med Regningsmønterne.

Fordelen ved at ordne forskellige Landes Møntsorter saaledes, at de gennem deres Forhold til en fælles Eenhed bringes i Overeensstemmelse med hverandre, er klar nok, men den vilde ikke bevirke nogen væsentlig Forskjel i Omfanget af vor Handel. De Varer, vi udføre, vilde ikke koste mindre, og de, vi indføre, ikke blive betalte høiere end nu.

Under Handelens sædvanlige Gang betales vor Indførsel gennem vor Udførsel, idet Overdragelsen af Exporteurens Fordring i Skikkelse af en Vexel er det Middel, hvorved Importeuren betaler Udlændingen hans Frembringelse. Saalænge Indførselens og Udførselens Værdier nærme sig hinanden, behøves der intet andet Betalingsmiddel end Vexler; men overstiger den ene den anden i nogen følelig Grad, forandrer Vexelkursen sig saaledes, at en Oversendelse af ædle Metaller bliver en fordeelagtig Forretning. Men denne Oversendelse af ædle Metaller behøver ikke at foregaae i Mønt. Hensigten med Metaludførselen er ikke at forsyne det Land, til hvilket Udførselen skeer, med Mønt, men at sende til dette Land en Vare som Betaling for en bestemt og uforanderlig Værdi, der til enhver Tid enten kan blive udført igjen til den samme Værdi eller blive forvandlet til Mønt.

Af den uhyre Værdi af Varer, som ind- og udføres til og fra England, bliver kun en Brøkdeel betalt ved Oversendelse af ædle Metaller, og den Skikkelse, hvori disse kunne forsendes paa den bekvemteste og billigste

Maade, er i Barrer. Det Samme vilde blive Tilfældet, hvis der indførtes en international Mønt, og dens Indførelse vilde ikke foranledige nogen følelig Forandring i de internationale Betalingers Gang.

Betænkningen skildrer en Slagskat som en Nødvendighed, der vilde flyde af, at vi vedtog en international Mønt. Ligesom denne Afgift ikke vilde forandre Mønten, saaledes vilde den heller ikke paa nogen Maade forandre dens Værdi, men være en Godtgjørelse, der med Føie afkrævedes Indføreren af ædelt Metal for Tilvirkningen af hans Raastof. I Aaret 1853 fremsatte den daværende Møntmester et Forslag om at beregne $1\frac{1}{2}$ Penny pr. Unze i dette Øimed, hvilket understøttedes af de daværende Bestyrere af den Engelske Bank. Foranstaltningerne til Forslagets Iværksættelse for Møntens og den Engelske Banks Vedkommende udvikledes i Brevvexlingen med det daværende Finantsministerium, men behøve ikke at omtales nærmere her.

Den af Conferencen i Paris foreslaaede internationale Mønt er et 25-Francstykke, indeholdende 112 Grains fint Guld.

Jeg tillader mig at fremhæve, at det Raad, at England ikke vedtager en Guldmonet paa 25 Francs istedetfor Sovereignen, stemmer fuldkomment overeens med den til Deres Majestæt af den kongelige Decimalcommissions i Aaret 1859 afgivne Betænkning. »En Mønt,« sagde de, »som nødvendigviis maa afstedkomme Forstyrrelse i Sterling-Pundet, vilde under den offentlige Stemnings nuværende Tilstand være utilraadelig, ja ikke kunne lade sig indføre.«

Denne Udtalelse stemmer ligeledes overens med den af Underhusets Udvalg i Aaret 1853 afgivne Erklæring, da det havde taget et Decimalsystem under Overveielse. »I Betragtning af, at Pundet er den nuværende Eenhed og derfor knyttet til alle vore Forestillinger om Pengeværdi, og er det Grundlag, hvorpaa alle vore Vexelforretninger med hele Verden hvile, vilde enhversomhelst Forandring i det føre til uendelige Forviklinger og Forlegenheder i vore Handelsforhold.«

Men paa den anden Side paapeges et Foreningspunkt i den i Betænkningen forudsatte Omstændighed, at et 25-Francis-Guldstykke af samme Værdi som 25 Francis i Sølv efter et Gjennemsnit af Aarene 1856 til 1865 i Virkeligheden vilde være ligt med Sovereignen. Forholder dette sig saaledes, saa følger deraf, at Frankrig nu burde grundlægge sin Guldeenhed paa hine ti Aars Sølveenhed og opnaae en international Mønt ved at forhøie Napoleondorens Værdi til fire Femtedele af en Sovereign.

Det er med oprigtig Forventning om, at dette andet Forslag vil blive taget under velvillig Overveielse, at jeg slutter mig til Forslaget om en almindelig international Conference.

J. G. Hubbard.

II.

To Breve

fra

Michel Chevalier til Redacteurs af „Journal des Débats.“

1.

Der gjøres for Tiden med Hensyn til Mønterne et meget vigtigt Forsøg, hvorpaa der er Anledning til at henvende Almeenhedens Opmærksomhed. Talen er om i den civiliserede Verden at indføre en eensformig Mønt, som overalt skulde have lovlig Gangbarhed og derved blive til ubestridelig Lettelse for Handelen og alle Reisende.

Mønten er som Byttemiddel en af de Maalestokke, hvorefter de menneskelige Omsætninger rette sig. I den Henseende er Ensformighed lige saa ønskelig, som den kan være det i Henseende til Længde, Overflade, Omfang eller Vægt, hvorfor Ophavsmændene til det metriske System heller ikke forsømt i deres Ramme at optage en Møntfod, Franken, der bestaaer af 5 Grammer $\frac{900}{1000}$ fiint Sølv.

Eensformigheden i Vægt og Maal er en af de Forbedringer, vor Tid attraaer, og som der tilkommer den. Det System, der under Benævnelse af enten det decimale eller det metriske System i Begyndelsen af dette Aar-

hundrede efter fælles Overeenskomst vedtoges af Af-sendinge fra et vist Tal Europæiske Stater og bifuldtes af et umaadeligt Fleertal af oplyste Mænd fra alle Verdensdele, tiltrædes nu efterhaanden af Lovgiverne i de fleste Stater, saa at man kan forudsee det Tidspunkt, da alle Folkeslag, der befinde sig indenfor Civilisationens Omraade, ville have antaget det og endog det gamle Asien være gaaet ud af sin hundredaarige Ubevægelighed og have tilegnet sig det; for ikke længe siden udviklede »Journal des Débats,« at Ostindien bereder sig dertil. Men der er blevet gjort en Undtagelse med Mønteenheden, som det med Rette eller Urette antages vanskeligere at forandre. Spanien har indført det metriske System, men beholdt sin Piaster; ogsaa Holland har indført det metriske System, men beholdt sin Gylden, og det Samme er Tilfældet med en stor Mængde andre Stater.

Under disse Omstændigheder gjorde den Franske Regering 1865 et første Skridt, man ikke kan Andet end bifulde, til Fordeel for en eensformig Mønteenhed, og dens Bestræbelser førte til Afslutningen af Overeenskomsten af 23de December 1865, hvorved de fire Stater Frankrig, Italien, Belgien og Schweiz forenede sig i dette Øiemed. Pavestaten siges at ville slutte sig til denne Gruppe, Grækenlands og Østerrigs Tiltrædelse bebudes, og Bestræbelserne fortsættes i det Øiemed at forene alle andre Europæiske Stater og først og fremmest det største Handelssamfund af dem alle, England, saavel som den største Fristat i den nye Verden under dette Banner.

Er der Grund til at haabe, at disse Underhandlin-

ger ville lykkes? Jeg vil nødigt skræmme de af god Villie opfyldte Mænd, som hellige dem hele deres Tid og Møie; men der er Føie til at tvivle om, at deres nuværende Plan vil lade sig gennemføre. Tanken, de ville virkeliggjøre, er ypperlig og vil nok bane sig Vei, men den Udførelsesmaade, de have valgt, lader meget tilbage at ønske. De have et stort Mønster at følge nemlig det, som foreholdes dem af Grundlæggerne af det metriske System. Disse stillede sig paa Videnskabens faste Grundlag og skrede til Værket efter strengt nøiagtige og for al Nationalitetsaand frigjorte Kjendsgjæringer, idet de sagde: »Grundlaget for Systemet skal dannes af Metren, et Længdemaal, der ikke er laant fra dette eller hiint Folks Minder eller Sædvaner, men fra selve vor Planets Rumforhold og udgjør en bestemt og simpel Brøkdeel af Jordklodens Storcirkel, samt er heelt forskjelligt fra hvilket som helst Lands Alen- eller Fodmaal. Eenhederne for Flademaaal, for cubiske Maal, for Vægt, kort sagt alle de Eenheder, som tjene til Maaling, skulle udledes fra Metren og stemme overeens med en eller anden af dens aliquote Decimaldele eller et eller andet af dens decimale Multipla. De skulle saaledes indbyrdes være forbundne ved decimale Forhold, og deres Multipla og Undermultipla, Inddelinger og Underinddelinger rette sig efter de decimale Forhold, som deres egne Navne betegne.« Man fik derved et fuldkomment rationelt og beundringsværdigt symmetrisk Værk, der egner sig til i høi Maade at forkorte alle Beregninger for Mennesker i enhver Livsstilling, kan forstaaes af endog de mindst begavede Hoveder, ikke har nogetsomhelst nationalt Præg og føl-

gelig maa vinde Indgang overalt i Verden, da ingen national Forfængelighed kan føle sig fristet til at afvise det, skjøndt det er velbekendt, hvilket Herredømme Forfængeligheden har over Menneskeslægten, saavel for Folkenes som for Individernes Vedkommende.

Ophavsmændene til Møntovereenskomsten af 1865 tabte denne gavnlige Overbeviisning af Syne. Den Møntforening, de anbefalede Verden til Antagelse, lider af mange Mangler og først og fremmest af den, at den fattes et rationelt Grundlag. Den indeholder en vildfarende Læresætning, idet den erkjender og stadfæster den saakaldte dobbelte Møntfod, det vil sige en Mønteenhed i Guld og en anden i Sølv, der begge ere bestemte og dog knyttede til hinanden ved et ubetinget Forhold, som 1 til $15\frac{1}{2}$, som om der gaves noget varigt Forhold mellem hine to Metalleres Værdi; som om deres Historie var en Skildring af idelige Vexlinger i det enes Værdiforhold til det andet. Overingenieuren for Bro- og Veibygningstvæsenet, Hr. Léon, der paa en meget heldig Maade har sysselsat sig med Møntvæsenet og gjort det til Gjenstand for flere paaskjønnelsesværdige Skrifter, siger meget rigtigt, at der ikke i nogen Retning kan gives to Eenheder, da Eenhedens Væsen bestaaer i, at den er een.

Ogsaa fra andre Synspunkter var Overeenskomsten af 1865 mangelfuld. Saaledes var der ikke indrettet noget internationalt Tilsyn med, at Tilvirkningen i enhver af de i Overeenskomsten deltagende Stater blev nøiagtig med Hensyn til Vægt og Lødighed. Det var

uundgaaeligt nødvendigt i dette Øiemed at sammensætte et internationalt Udvalg, som paa en vis Maade overtog det samme Hverv, der hos os er overdraget til Mønt-commissionen. Man har ikke tænkt derpaa, skjøndt der ikke fattes Exempler paa lignende Udvalg.

Overeenskomsten kunde have gjort Mere for at forebygge Ulemperne ved det Slid, Mønterne efterhaanden lide ved at være i Omløb og stundom af Forbryderes Haand. Naar Mønterne begynde at fjerne sig fra deres oprindelige Vægt, fordi de ere gaaede fra Haand til Haand, ere de ikke længer hvad de give sig ud for at være, og den, der modtager dem til deres Navneværdi, bliver kun ufuldstændigt betalt. Heraf opstaaer Forpligtelsen til at drage Omsorg for, at de blive inddragne, naar de ere blevene slidte til en vis Grad. Den Engelske Regjering har sørget herfor, idet den indskrænker det taalte Slid, og Inddragelsen foregaaer regelmæssigt ved den Engelske Banks forstandige Bistand. For den internationale Guldmonets Vedkommende har Overeenskomsten taget Hensyn til Slidet og har troet at afværge det ved en Bestemmelse, der seer ud, som om den var virksom, men ikke er det, da den vilde nøde til at veie hvert enkelt Pengestykke, hvilket er lidet practisk og bliver umuligt, naar Summen er lidt stor. Et ringe Slid paa Pengestykkerne er uden Ulempe, saa længe Talen er om Summer, der ikke overstige 400 til 500 Francs eller vel endog 1000 Francs, men faaer større Vigtighed ved betydelige Summer. For at sikre Om-sætningernes Rigtighed burde en Creditor i det sidst-nævnte Tilfælde være berettiget til kun at modtage

Mønten efter dens nøiagtige Vægt, saa snart der var Tale om en Sum af over 500 eller 1,000 Francs. Man burde da veie Summen under Eet.

Ligeledes kan det lægges Overeenskomsten af 1865 til Last, at den har indrømmet for Meget til de af den indførte Sølv-Delingsmønter, som ikke ere egentlige Mønter men kun Mønttegn, eftersom man i dem har i en temmelig betydelig Grad formindsket den Sølvmengde, som de fuldkomne Møntstykker vilde have indeholdt. At hjemle og lovliggjøre Brugen hjemme hos sig selv af disse i Udlandet forfærdigede Mønttegn indtil et Beløb af 100 Francs er altfor overdrevent; man burde hellere være bleven staaende ved 10, om ikke 5 Francs.

Ved at hylde den forældede og forkastede Lære om den dobbelte Eenhed have Ophavsmændene til Overeenskomsten af December 1865 troet, at de kunde støtte sig paa Loven af 7de Germinal Aar XI, som har ordnet Frankrigs Pengevæsen. Heri have de taget feil; Loven af Aaret XI indfører ikke to Mønteenheder, men fastsætter udtrykkeligt kun een, som den med Bestemthed hævder i en særlig Paragraph, der under Navn af almindelig Bestemmelse stilles i Spidsen for Loven udenfor Paragraphernes Numerfølge, og hvis Betydning er meget godt udviklet i det første Afsnit af Motiverne. Det er Franken, en Sølvmønt, der, som Enhver veed, veier fem Gange saa meget som Vægteenheden eller Grammet og indeholder et vist Forhold af Kobber, der tilsættes det ædle Metal for at give det den Varighed, som fattes det, et Forhold, man af Hensyn til Decimalloven, der omhyggeligt følges i det

metriske System, har fastsat til en Tiendedeel, og hvorved der iøvrigt tilveiebringes noget nær den høieste Værdighed. I en af de følgende Paragrapher siger Loven at der vil blive præget Guldmonter paa 20 eller 40 Francs, men ifølge den Forklaring, som gives i Motiverne og som stemme med de forudgaaede Forhandlinger, har man ikke alene ikke tænkt paa ved at præge Guldmonter paa 20 og 40 Francs at indføre som en Mønteenhed i Guld, der var forskjellig fra Sølvteenheden og varig i samme Grad som denne, en med Sølvfranken lige berettiget og jevnside gaaende Guldfranc, men forbeholdt sig endog, naar Værdiforholdet mellem de to Metaller maatte forandre sig paa en følelig Maade, i Forhold hertil at ændre Vægten af de nævnte Guldmonter paa 20 og 40 Francs, for at deres Værdi ikke skulde ophøre at svare til Værdien af den Vægt i Sølv, der udgjør Mønteenheden.

Jeg skal gjerne indrømme, at Loven fra Aaret XI kunde og burde være gaaet mere i det Enkelte i sine Bestemmelser og vilde gjort vel i at have været klarere, eller i det Mindste udførligere med Hensyn til Udmøntningen af Guld; men gjør man sig den Uleilighed at undersøge den med Opmærksomhed, efterlader den ingen Uvished; den indfører ikke en dobbelt Møntfod, eller, hvad der er det Samme, to Mønteenheder, to Slags Francs, det ene af Sølv, det andet af Guld. Den indfører og erkjender kun een Eenhed, den Sølv mønt paa fem Grammer, som kaldes en Franc.

Overeenskomsten af December 1865 havde altsaa temmelig mange Ufuldkommenheder, og Tiden skulde vise, at den hvilede paa et slet Grundlag. Da man

1867 begyndte at underhandle med England, som holder meget fast paa den enkelte Møntfod, maatte man give slip paa den dobbelte, næsten gjøre Undskyldninger for den og i sine Forslag indskrænke sig til Tanken om en ny Guldmonet, der skulde være international. Overeenskomsten af 1865 havde saaledes endnu ikke bestaaet i to Aar, før den allerede havde lidt et Nederlag.

Hvad der da foresloges England, gik ud paa, at det skulde forene sig med Frankrig om en Mønt paa 25 Francs, som skulde afløse dets Pund Sterling og kun var forskjellig fra det ved en lille Guldsmangel af 20 Centimer; man forlangte med andre Ord, at England skulde som en international Mønteenhed erkjende en sær Nyhed, som man kalder Guldfranken, en Eenhed, hvis Vægt det er umuligt at udtrykke med faa Tal, da denne Vægt er 0, 32257 &ct Gram. Man behøver kun at kaste et Blik paa en saaledes sammensat Talstørrelse for at indsee, at en saadan Mønt og alle dens Multipla, det Dobbelte, Femdobbelte, Tidobbelte, Tyvedobbelte o. s. v. af den, ligge lige saa langt udenfor det metriske System som nogensomhelst anden Mønt i Verden, og at man ved at anbefale den bryder med dette System. Det kan ikke negtes, at det var noget høist Uventet, at et saadant Forslag kunde komme fra et Land, der har spillet Hovedrollen ved Ordningen af det metriske System og især har havt Æren af det.

England optog denne Tilnærmelse høfligt, men koldt. Regjeringen nedsatte en Undersøgelsescommission, der i sin Sammensætning var uforkastelig og af-

hørte en Mængde Vidner, men Udfaldet blev, at den forkastede Forslaget. Medens den parlamentariske Commission, som nedsattes 1862 for at drøfte Spørgsmaalet om Antagelsen af det metriske System, eenstemmigt udtalte sig bekræftende, har altsaa den nye Commission, som nedsattes i Anledning af Spørgsmaalet om Mønteensformigheden paa det af den Franske Styrelse opgivne Grundlag, udtalt sig benegtende. De Grunde, den anfører, gaae ud paa, at den foreslaaede Foranstaltning er altfor indskrænket; at hvis man vil paa-tage sig de med en Forandring forbundne Bryderier, maa det være for at naae et større Maal, i det Mindste Vedtagelsen af et fuldstændigt System af eensformige Mønter og, hvad der vilde være endnu bedre, et fuldstændigt Vægt- og Maalsystem, og endelig, at hvis man vil indskrænke Forandringen til et saadant Brudstykke som Indførelsen af en ny Guldmønt, kan der ikke anføres mere til Fordeel for 25-Francstykket end for Sovereignen, men vel mindre.

Paa Grund af denne sidste Indvending, som det dog var let at forudsee, have de Franske Underhandlere levende maattet beklage at have gjort Begyndelsen med at angribe det metriske System, da dettes erkjendte Fortjeneste vilde have givet dem en meget stor Fordeel. Det er dette Frafald, som har paadraget dem Ubehageligheden af en drøi Tilretteviisning, om end Intet er blevet forsømt for at mildne den i Formen.

Der gaves kun een fornuftig Maade at fremstille sig for Englænderne paa, og den bestod i at vise dem, at man hævede sig over enhver national Egenkjerlig-

hed, at man ingen Vægt lagde paa Guldmonter paa 1 Franc, 5 Francs, eller 10, 20 eller 25 Francs eller paa nogensomhelst Mønt, der laae udenfor det metriske System, og tilkjendegav, at man af den Grund var rede til at opgive dem, men ogsaa af samme Grund gjorde Regning paa, at de ikke vilde holde lidenskabeligt fast paa Sovereignen. Man burde have foreslaaet, at man paa begge Sider skulde offere sin Guldeenhedsmønt paa Enighedens Alter og for at lette den internationale Handel, og istedetfor den indføre en ny, med det metriske System stemmende Eenhed, det vil sige, bestaaende af 10 Grammer Guld i en Gehalt af $\frac{9}{10}$ fiint. Englænderne holde stærkt paa deres gamle Sædvaner, men bestemme sig til at antage nye, naar disses Gavnlighed godtgjøres for dem, og de ere langt nærmere, end man troer, ved at slutte sig til det metriske System, om hvis Fordele de ere blevne overbeviste. De have allerede for fire Aar siden gjort et Skridt i denne Retning, og da det er til deres Tarv, ere de tilboielige til at gjøre flere. Ligeoverfor et Forslag, der havde været affattet saaledes som vi ovenfor have paavist det, vilde de have haft ondt ved at give et benegtende Svar; men det Franske Forslag har paa den anden Side af Canalen skaffet Tilhængere af det Bestaaende, de Ubevægelige, der findes i alle Lande, et godt Rygstød.

For at forsone Englænderne med hin uheldige Tanke om Guldfranken og dens Multipla har man forestillet dem, at der kun behøvede at gjøres en ganske lille Forandring med Sovereignen, for at den kunde blive et

smukt Multiplum af denne Franc, og at man ved at forringe den med saa godt som slet Intet, med et Grain Guld (Troy Vægt) af de 113 Grains, den indeholder, vilde bringe den ned til 25 Francs. Herpaa have Englænderne svaret med følgende Spørgsmaal: Hvorfor ville I ikke selv lige saa gjerne føie et Grain Guld til Eders tilkommende 25-Francstykke, saa at det bliver dette, som kommer til at stemme overeens med Sovereignen? Nei, have de Franske Underhandlere sagt, det er noget heelt Andet; vore Guldstykker paa 5, 10, 20, 50 og 100 Francs ere blevne vedtagne af tre Stater, som netop paa Grund heraf Intet vilde have at indvende mod en ny Mønt paa 25 Francs. Desuden ville Østerrig og Grækenland gaae med os. — Englænderne have fundet denne Grund høist utilstrækkelig. De kunde have sagt, at de kun lagde liden Vægt paa Kongeriget Grækenland, og at endog Østerrig, denne store og folkerige Magt, kun laae dem lidet paa Sinde, da det er og endnu for en Aarrække synes at være fordømt til at hjælpe sig med Papirpenge, som udelukke Omløbet og saa meget mere Udmøntningen af nye Guldstykker. Istedetfor at sige det, have de ladet sig nøie med at tænke det; men den Grund, der hentedes fra, at tre andre Lande have en lignende Guldmonnt som Frankrig, have de afviist med en anden, som det desværre ikke har været let for vore Underhandlere at gjendrive.

Allerede for vort eget og vore Besiddelsers Vedkommende, have de sagt, udgjøre vi mere end den Samling af Lande, der har sluttet sig til Eders Guldmonter. Vore Besiddelser indtage en stor Deel af Jord-

klodens Fladerum og ere fordeelte i alle Himmelegne, hvor de, værnede af de frisindede Samfundsindretninger, vi have givet dem, trives, voxe og befolkes med mangeløs Hurtighed. — De have været saa høflige ikke at sammenligne denne Udvikling med Algiers. — De regne derhos, have de tilføiet, ligesom vi, i Pund Sterling, **Pundet** bliver mere og mere Pengeeenheden paa **Handelens Hovedpladser** i Ostindien, dette uhyre Rige, der har **en Folkemængde** af 150 Millioner Indbyggere. I **China** er det i **Brug** i Shanghai og Canton, hvorfra det meget let **kan udbrede sig** til det Indre af dette Rige. Det staaer derfor **langt over det fremtidige 25-Francstykke**, I foreslaae o. s. v.

Saaledes staaer **Sagen**. De Franske **Underhandlere** havde beredet sig et Nederlag i England ved det uheldige Standpunkt, de havde valgt, og have derfor ikke Føie til at undres over, at de tabte. De vilde have indtaget en uangribelig Stilling, hvis de havde foreslaaet en med det metriske System overensstemmende Mønt; men det have de ikke gjort og maae nu bøde derfor.

I hiint Tilfælde kunde det gjerne være skeet, at man havde henviist dem til det Tidspunkt, da man i England ved en Tvangslov i dets Heelhed havde indført det metriske System, som Loven af 1864 kun har erkjendt som frivilligt, det vil sige som nominelt; men det vilde have været umuligt, at man kunde have givet dem det Svar, de nu have havt den Ubehagelighed at faae, at den England af dem til Antagelse foreslaaede Guldmonter fattedes Berettigelse, i ingen Henseende stod over Sovereigene, og at man ikke vilde gaae ind paa den.

Men i Grunden er Ulykken ikke saa stor, da Feilen endnu lader sig afhjælpe.

Man maa lægge Mærke til, at de Mænd, der under den af den Engelske Commission foretagne Undersøgelse med Bestemthed have holdt paa Sovereignen imod 25-Francstykket, ikke udelukkende høre til dem, der skræmmes af enhver Forandring. Man finder iblandt dem dristige Nyhedsmænd, Hoveder, der høre til den humanitaire Skole, saasom Sir John Bowring, Beundrere af det metriske System, saasom Professor Leone Levi, Mænd, der ere bekendte for deres Sympathi for Frankrig, og flere Andre, som troe, at Øieblikket er kommet til at enes, om endog kun om en fælles Mønt.

Feilene ved den af Frankrig foreslaaede Forandring og de Udsættelser, Englænderne have gjort ved den, **vise hvad der kan lade sig gjøre.** Dette skal blive **Gjenstand for endnu et Brev,** med Hensyn til hvilket jeg henviser til imorgen.

Den 19de October 1868.

2.

Jeg har igaar udviklet, **hvorledes** og hvorfor man, efterat den Engelske Commission har **tilendebragt** sine Forhandlinger, kan betragte det af de Franske Underhandlere i et nyttigt og ønskeligt Øiemed gjorte Forsøg paa at indføre en eensartet og international Mønt blandt de meest civiliserede Folkeslag som forfeilet i dets nu-

værende Skikkelse. Dette Udfald var let at forudsee. Ved et Spørgsmaal, der har et i høi Maade videnskabeligt Præg, havde man forkastet Videnskabens Fingerpeg, idet man, da det for at fremme det metriske Systems Sag kom an paa at indføre en med dette overeenstemmende Mønteenhed, foreslog en, som stod i Strid med det, og, da det for at seire var nødvendigt at gjøre de fremmede, stedse mistroiske Nationaliteter upartiske, som Mønteenhed tilbød dem en Mønt, der er en temmelig uheldig Fransk Opfindelse, en sildig Affødning af 20-Francstykket, der selv efter dets Op-
havsmand, Finantsminister Gaudins, den senere Hertug af Gaetas Anskuelser kun var en midlertidig Udvei; jeg mener Guldfranken eller dens Multiplum, være sig 5 eller 25. Englænderne viste sig ogsaa, da Frankrig henvendte sig til dem med en Plan, der havde saadanne Ufuldkommenheder, saare lidt tilbøielige til at gaae ind paa den og afviste tilsidst ærligt og oprigtigt Forslaget; efter en rolig og upartisk Drøftelse udtalte den af dem nedsatte Undersøgelsescommission sig i benegtende Retning. Dog dette Nederlag bør ikke bringe os til at opgive Spillet, men minder os kun om at vælge en modnere, bedre med den almindeligt erkjendte Lære om Møntforholdene stemmende Plan, som viser større Ærbødighed for det metriske System. Der udkræves et fornufmæssigt Program, saaledes som det metriske System er i dets Heelhed, et Program, der er frit for ethvert somhelst for noget enkelt Folkeslag i Særdeleshed eiendommeligt Præg; der udkræves et Grundlag, som er hentet fra det metriske System, fordi dette

nyder Anseelse og er et fast Støttepunkt. Det er til-
lige hensigtsvarende at omgive den nye Mønt under dens
Prægning og Circulation med saadanne Sikkerhedsmid-
ler, at de nye Pengestykkers Rigtighed hverken i Hen-
seende til Vægt eller Lødighed kan være Gjenstand for
Tvivl, og at en Creditor, hvem de bydes i Betaling,
kan være vis paa uden Fradrag at faae den Metal-
mængde, der tilkommer ham. Der ligger nu kun ringe
Vægt paa, at det i London gjorte Forslag havde Mang-
ler og Huller; ved et nyt Forslag kan Alt afhjælpes.

En første Betingelse for et godt Møntvæsen er den, at
Eenheden staaer i et ligefremt Forhold til Vægteenheden,
at den veier netop det Samme som denne Eenhed eller et
af dens Multipla eller en af dens aliquote Dele, som ere i
Brug. Folkene i Oldtiden og de efter Romerrigets Fald i
Europa opstaaede Riger svigtede heller ikke denne Regel.
Naar man betalte en Sum med Mønt, blev det stedse,
lige til Middelalderens Mørke gjorde Forestillingerne i
Europa uklare, forudsat, at man gav en Vægt i Metal,
det være sig Guld eller Sølv, et vist forud vedtaget
Antal Vægteenheder eller regelmæssige Dele af denne
Eenhed. Endog Benævnelserne paa baade de smaa og
store Mønteenheder ere de samme som Benævnelserne
paa Vægteenheden eller dennes Multipla eller Under-
multipla. Alle de gamle Møntbenævnelser, Abrahams
Sekel, Romernes As, Grækernes Drachme og Talent,
Pundet og Marken i de Europæiske Riger, ere laante fra
Vægtsproget. I Middelalderen tiltog uvidende eller
begjærlige Konger og paa Renaissancens Tid enevældige
og samvittighedsløse Herskere, der vare ligesaa gridske

som deres barbariske Forgængere fra det 10de til det 14de Aarhundrede, sig Ret til at forringe Mønten ved at undrage den en Deel af det ædle Metal. De vilde indføre den dristige Lære, at det var Fyrstens Billede og ikke den Mængde ædelt Metal, der indeholdtes i Mønten, som gav denne sin Værdi. Ikke uden Indsigelse fra Folkenes Side have de saaledes forfalsket Mønterne ved at berøve disse en Deel af det ædle Metal, som de hidtil havde indeholdt. Men Vægteenhedens Benævnelse er i Almindelighed bleven tilbage som en Indsigelse til Forsvar for Ret og Sandhed. En Livre (Pund) tournois var 1789 den Franske Mønt, og et Pund Sterling er endnu den Engelske. Andetsteds forekommer Marken.

Da det nu tør siges, at det metriske System har Fremtiden for sig, og at det efter al Sandsynlighed ikke vil vare længe, før det vil have hjemme overalt, er det fornuftigt, ja, efter hvad der forud er bemærket, nødvendigt, at man, hvis man vil indføre en international Mønt, vælger det metriske Systems Vægteenhed, det vil sige Grammen, eller et af dens Decimalmultipla til Mønteenhed. Hvis Grammen ikke var saa lille, var der Intet at betænke sig paa; Mønteenheden burde være en Gram Guld eller en Gram Sølv, alt eftersom man valgte det ene eller det andet af disse to ædle Metaller, og for at modstaae Slidet ved at gaae fra Haand til Haand indeholde et vist Forhold af Legering, som burde bestemmes til en Tiendedeel, eftersom denne Mængde paa en passende Maade opfylder Øiemedet, og det er fordeelagtigt at beholde Decimalbrøken. Men det ringe Omfang, som Guldmonter paa en Gram

vilde faae, tillader ikke at anvende dem, og det vil derfor være hensigtsvarende at gjøre dem ti Gange saa store. En Guldmonnt paa 10 Grammer vilde blive omtrent halvanden Gang saa stor som et 20-Francstykke og være en meget haandteerlig og smuk Mønt. Som Underinddelinger vilde Mønter paa 5 og 2 Grammer Guld blive mindre let borte mellem Fingrene end de paa 10 og 5 Francs.

Mønterne ere Barrer, som med Hensyn til Vægt og Lødighed ere godkjendte af Staten, der betragtes som den paalideligste Personlighed, den sikkreste Borgen og virkeligt ogsaa er det i de Lande, som besidde en sand forfatningsmæssig Regjeringsform. Andet end Barrer ere Mønterne ikke, thi det Præg, de have, og de Navne, man giver dem, saasom Louisdor, Napoleondor, Frederiksdor, Sovereign, Franc, have Intet med Sagen at skaffe. Alt, hvad der egner sig til at fæstne den saa simple, saa sande og saa rigtige Tanke i Sindene, at der ved Mønten kun bør tages Hensyn til den Metalmængde, den indeholder, og at en Mønt kun er en godkjendt Barre, fortjener Lovgiverens Medfølelse og Bistand; Alt, hvad der bekjæmper eller forrykker den, bør forkastes, det være sig ved Mønttilvirkningen eller i Indholdet af Overeenskomster og endnu mere i Lovene.

Ved en saadan Omhu vilde man skaane Folkene for de store og af den berømte Historieskriver Macaulay saa godt skildrede Ulykker, der følge af Mønternes Forfalskning, og gjøre dem umulige ved en grundfast offentlig Menings mægtige Skranke. Vil man skaffe en international Mønt Seiren, bør man ved Udarbeidelsen af

den Lov, som skal indføre den, indprente sig den ovenanførte Regel: Mønterne ere med Hensyn til Vægt og Lødighed godkjendte Barrer.

Til den Ende burde den internationale Mønt, hvad enhver Mønt ligeledes kunde, udtrykkelig opgive sin Vægt og sin Lødighed. Paa de Preussiske Thalere er deres Vægt allerede opgivet. Af samme Grund burde Overenskomsterne mellem Mand og Mand udtale, at man forpligter sig til at tilsvare saa og saa mange Grammer eller Kilogrammer Guld eller Sølv af en bestemt Lødighed, nemlig 900 Tusindedele.

Men den internationale Mønt vil kun ufuldstændigt yde de contraherende Parter den Sikkerhed, de ere berettigede til at kræve af den, saa længe de paagjøldende Stater ikke af deres Lovgivning have udslettet ethvert Spor af den røverske Lære, Kongerne i Middelalderen have indført, og hvorved de tiltog sig Ret til at forfalske Mønten.

Hvad, vil Læseren sige, skulde det nuværende Europas Lovgivning have bevaret saadanne Spor? — Ja, kjære Læser, den har bevaret dem i flere af de meest civiliserede Stater, og, det smerter mig at skulle sige det, ogsaa i vort herlige Fædreland, Frankrig. — Men det er dog vel i en eller anden gammel Lov, som troedes hævet? — Ingenlunde, det er i Code Napoléon. Denne Lovbog, der er den mindst ufuldkomne af alle i Europa, indeholder i saa Henseende Bestemmelser, som kun kunne være komne ind i den ved Uagtsomhed, men staae der med en fortvivlet Klarhed i Affattelsen. Philip den Smukke, Philip af Valois og Johan med

Tilnavnet — Ingen veed hvorfor — den Gode, og endnu Flere havde opfundet og efterladt deres Eftermænd som en Arv, hvilken disse til og med Ludvig den Femtende have fundet meget velkommen, at de af Guds Naade vare beklædte med en fyrstelig Ret, i Kraft af hvilken de kunde frage en Guld- eller Sølv mønt Trediedelen eller Halvdelen af det ædle Metal, der fandtes i den, og at deres Undersaatter vare forpligtede til at antage, at de saaledes forandrede Mønter havde samme Værdi, som om de vare uforringede. Det Mærkelige er, at i det Sprog som da kom i Brug i de kongelige Anordninger og i Lovkyndigheden, kaldtes dette at forøge Mønterne. Nu vel, en saadan Magt faae Misbrugene, naar de ere blevne gamle, at dette Sprog er trængt ind i de udmærkede Mænds Værk, der i Aarhundredets Begyndelse omdannede Frankrigs borgerlige Lovgivning. Man behøver kun at læse den 1895de Artikel for i den at see Mønternes Forøgelse, det vil sige deres Forfalskning af Staten, opstillet som en regelret Forudsætning, som om man kunde gjøre to Francs af den samme Sølv mængde, der indeholdes i een.

For at Frankrig kan paa en værdig Maade fremstille sig i Nationernes Areopag, naar det gjør det første Skridt til Indførelsen af en international Mønt, maa man først udslette hiin Artikel af Code Napoléon, der skæmmer den, og, Gud være lovet, til Ære for alle de Regjeringer, der siden 1800 have afløst hverandre, er vedbleven at være et dødt Bogstav.

Det vilde ligeledes være godt, at den Franske Regjering, for i denne Sag at udøve al den Indflydelse,

der tilkommer den, gav slip paa en lille ureen Fordeel, den hvert Aar gjør sig af Mønttilvirkningen som Følge af en skadelig Overlevering, hvorom alle Ministre sikkert ere uvidende, men som under alle vore Revolutioner har bevaret sig i Finantsstyrelsens Afdelinger, uagtet Mirabeau gjorde sig den Uleilighed at fremhæve den med sin Tordenrøst for at brændemærke den. Jeg skal forklare mig nærmere.

Guld- og Sølvmonterne ere, have vi sagt, Barrer, der ere fastsatte ved Loven og godkendte af Staten med Hensyn til Vægt og Lødighed; men Vægtens mathematiske Nøiagtighed er umulig. Trods de fuldkomnere Veieredskaber, man bruger, veie de Metalskiver, man har afklippet for at lægge dem under Prægemaenen, en lille Smule mere eller en lille Smule mindre, og om Lødigheden, det vil sige om Forholdet af det ædle Metal, gjælder det Samme, som om Vægten. Naar der ved en Legering i dens Heelhed viser sig et Overskud i Vægt og Lødighed, betaler Staten Bestyrerne af Møntstederne, der ere industrielle Fabrikanter, et til Overskudet svarende Vederlag, men viser der sig det Modsatte, erstatte de Staten det Manglende. Hvilken Afgivelse i den ene saavel som i den anden Retning der kan tilstedes for hvert enkelt Pengestykkes Vedkommende, er fastsat ved Loven. De Bestyrerne af Møntværkstederne givne Forskrifter burde gaae ud paa, at de skulle stræbe efter ved Tilvirkningen i dens Heelhed at naae netop det Rigtige, og Fremgangsmaaderne ere nu saa fuldkomne, at man ved hver enkelt Prægning næppe vilde fjerne sig derfra. I ethvert Tilfælde vilde de

meget smaa Overskud ved en Prægning i værste Fald i et Aar opveie Manglerne i et andet, saa at Staten i det Hele taget ikke vilde vinde eller tabe Noget. I ældre Tider anbefalede man Bestyrerne saa meget som muligt at holde sig til Grændsen nedefter, for at Statskassen kunde faae den deraf opstaaende Fordeel, og der maa endnu være blevet Noget af hine Forskrifter tilbage, eftersom der ufravigeligt er Mangler. Staten tjener derfor hvert Aar paa Mønterne, hvilket i Forhold til Prægningens større eller mindre Omfang udgjør fra 100,000 til 300,000 Francs, og det nøiagtige Beløb kan aarligen læses i »Compte général de l'administration des finances.« Det er paa Tiden, at man giver slip paa denne Indtægtskilde. Det vilde være et af Regjeringen givet godt Exempel paa den Agtelse, Alle bør have for Mønterne, en Erkjendelse af den sunde og betryggende Lære, at en Mønt er en med Hensyn til Vægt og Lødighed godkjendt Barre og ikke skal være Andet.

Af denne baade videnskabelige og retfærdige Tanke, den eneste, Fornuften billiger og Retfærdigheden oprettholder, udspringer der to vigtige Følger, for det Første hvad vi igaar have paaviist, at ved betydelige Betalinger burde Mønterne kun tages efter Vægten af den hele under Eet afveiede Sum, idet det forudsættes, at Lødigheden er rigtig, og dernæst, at Møntstederne efter Begjæring af de Handlende skulde kunne mærke store Barrer, der ikke havde den samme skivedannede Skikkelse som de i Omløb værende Mønter, med et særegent Stempel. Dette finder Sted i videste Omfang

i Møntstederne i de Forenede Stater, og man frigjør sig derved for Udgiften til Prægningen af de store Summer i Guld og endog i Sølv, som man skal sende til Europa.

1860—61, et Aar, der i saa Henseende var over et Middelaar, brugtes den her omtalte Stempling til en Guldbaarremængde af en Værdi af 20,015,163 Dollars (over 100 Millioner Francs), om der end ved Siden heraf udmøntedes over tre Gange saa meget ædelt Metal, nemlig 60,693,237 Dollars eller over 300 Millioner Francs. I det Hele taget har Probeerbureauet i New York fra første Færd og til Juni 1864 saaledes behandlet en Guldsmængde til en Værdi af 133,113,362 Dollars (670 Millioner Francs) og en Sølvsmængde af en Værdi af 1,731,255 Dollars, eller 8,700,000 Francs. Føies hertil Stemplingen i den store Mønt i Philadelphia og de andre, trindt om i Republiken spredte Mønter i samme Tidsrum, faaer man en samlet Sum af 181,043,751 Dollars eller over 900 Millioner Francs i Guld og 2,894,344 Dollars eller henved 15 Millioner Francs i Sølv.

Nogle modsætte sig Vedtagelsen af en Guldsmønt paa 10 Grammer, eller som var et andet simpelt Multiplum af Grammer, fordi den vilde være altfor afvigende fra de nu i Brug værende Mønter; den vilde, sige de, hverken have Lighed med Napoleondoren, Sovereignen, Frederiksdoren, den Hollandske Ducat, den Russiske Imperial eller den Americanske Eagle. Ganske rigtig; men denne Indvending, som man finder saa vigtig, er det kun i saare ringe Grad. Man maa vælge hvilkensomhelst ny Mønt, man vil, saa vil den mere eller mindre afvige fra de forskjellige, hos de forskjel-

lige Folkeslag i Brug værende Mønter eller deres simple Multipla eller Undermultipla, og man maatte derfor, hvilken den nye Mønt saa end blev, naar man vilde vide hvad en Sum i de gamle Penge vilde udgjøre i de nye, være nødt til at tye til en Tabel. I en vis Tid, som dog ikke vilde blive lang, maatte enhver Handlende have en saadan Tabel i sin Lomme eller paa sin Pult, men det maatte han ligesaavel med 25-Francstykket eller de forskjellige Multipla af 5-Francguldstykket som med 10 Gramstykket, og maatte det i London, hvis 25 Francstykket gjordes til den nye Sovereign, og i New York, hvis man slog en ny Dollar paa 5 Francs, og saaledes vilde det gaae paa alle andre fremmede Steder, naar man vilde omskrive en ældre Handelsoperation i de nye Penge. Vistnok kunde man undtagelsesviis i Paris og Frankrig under Forudsætning af, at 25 Francstykket gik af med Seiren, undvære Tabellen; men vi Fransk-mænd bør dog indrømme, at dette ikke er nogen international Grund.

Ved nærmere Overveielse sees det altsaa, at man, undtagen i Frankrig, ikke vilde have større Bryderi i det ene Tilfælde end i det andet, jeg mener med 10-Gramstykket end med 25-Francstykket. Men det er af Vigtighed at lægge Mærke til, at ved alle nye Omsætninger, hvor Alt vilde foregaae i nye Penge uden Hensyn til de gamle, vilde man ikke behøve at gjøre Regnestykker eller tye til en Tabel. Endvidere vilde disse nye Omsætninger skee hver Dag og Omskrivningen af de ældre snart kun være en Undtagelse. Efter nogle faa Dages eller Ugers Forløb vilde Almeenhedens Under-

viisning være færdig og Enhver være vænnet til at betegne eller vurdere Korn, Viin, Jern, Klæde i nye Napoleon-dorer, Sovereigns eller Imperialer, der alle vilde være lig 10 Grammer Guld. Man bør ikke overdrive Almeenhedens Begavelse, men endnu mindre gjøre den den Uret at ansee den for dum; naar den modsætter sig en gavnlig Nyhed af det Slags, hvorom der her er Tale, er det ikke af Mangel paa Begavelse, men snarere af Mangelighed eller Dorskhed, og saasnart den fornemmer Sporen, bliver den rask og virksom. Bliver den nødt til at lære Et og Andet, tilegner den sig det meget snart. Da man skulde gaae fra Foden over til Metren, fra Marken til Kilogrammen, fra Arpenten til Hectaren, fra Pæglen til Hectolitren, var dette en ligesaa udpræget Forandring som 20-Francstykkets til 10 Grammer Guld, vi da havde at gjøre i Frankrig. Overgangen foregik ikke desmindre med stor Lethed fra det Øieblik, da Loven havde paabudt den; de arbeidende Classer modsatte sig den ikke mere end de andre og bleve paa ingen mulig Maade tilbage.

Det er her Stedet at drøfte et Emne, der vedkommer Spørgsmaalet om den dobbelte Møntfod, uden dog at være identisk med det. Der fattes ikke Personer, som uden at miskjende de Egenskaber, hvorved Guldet anbefaler sig, modsætte sig den udelukkende Anvendelse af et eneste Slags Metal, som kun kunde være Guldet. De fremhæve, hvad der nok kan fortjene at komme i Betragtning, at begge de ædle Metaller have viist sig skikkede til at udføre Møntens Hverv, og at det for begges Vedkommende er en Tjeneste, de have

forrettet fra umindelige Tider. Skal man da nu ubetinget opgive Sølv? Vilde det ikke være godt at have to Byttemidler istedetfor eet, to Midler til at betale sin Gjæld med? Og hvorfor støde dem, som maatte foretrække Sølv som Grundlag for deres Omsætninger, fra sig og berøve dem deres Frihed? Paa den anden Side har man svaret med rimelige Grunde og sagt, at i samme Forhold som Circulationen blev fuldkomnere og Folkenes Rigdom større, fandtes det mere og mere hensigtssvarende at indføre en værdifuldere Gjenstand som Byttemiddel; blandt fattige og uudviklede Folkeslag saaes saaledes Sneglehuse og Cacaobønner at være i Omløb som Mønt; i Rom var Mønten paa Scipionernes og Cincinnati's Tid af Kobber, men alt som Rigdommen udviklede sig, fik Rom Mønt af Sølv og senere af Guld, og i de af Romerrigets Vrag opstaaede Europæiske Stater havde de første Mønter været af Sølv, og Guldet havde først viist sig sammen med en vis Grad af Velvære og Overflod. Heraf har man udledet, at Sølv kan være brugeligt for lidet fremskredne og lidet vindskibelige Folkeslag, men at de rige Folkeslag udelukkende bør holde sig til Guldmønten og kun bruge Sølv til Skillemønt, der gaaer for en større Navneværdi end dens virkelige Værdi og ene og alene bruges til Udfyldning eller til Betaling af smaa Summer, omtrent som Tilfældet nu er i England.

Disse tvende Anskuelser have hver sin agtværdige Side. Hvad der har skadet Sølv, er, at de, som i de sidste Aar have villet haandhæve det i Omløbet ved Siden af Guldet, vare Tilhængere af den dobbelte Mønt-

fod og antoge, at de to Metaller gik jevnside med hinanden og vare forenede ved et bestemt og varigt Forhold, som f. Ex. det af 1 til $15\frac{1}{2}$, der i Aaret XI, men kun som midlertidigt, blev erkjendt af den Franske Lovgivning.

I Principet er den dobbelte Møntfod et uholdbart System og vil heller ikke kunne holde sig i Gjærningen. Et fast og bestemt Forhold mellem de to Metaller er en Indbildning, der modsiges af Verdenshandelens Historie. Loven fra Aaret XI, ved hvilken man havde smigret sig med at have for en længere Aarrække indført de to Metaller samtidige Omløb, har kun medført, at det ene efterhaanden har fortrængt det andet. Men hvis man, idet man fuldstændigt opgiver Systemet med den dobbelte Møntfod, fortolket som et fast og bestemt Forhold, indskrænker sig til i den menneskelige Friheds Navn at spørge, om det kan være de Enkelte tilladt efter eget Tykke at betinge sig Guld eller Sølv, er der ingen Grund til at forbyde dem det eller endog til at vægre sig ved at gjøre det let for dem. At lægge Hindringer i Veien herfor vilde være at gjøre Indgreb i Omsætningsfriheden og den Enhver tilkommende Ret til at gjøre hvad han vil, naar det ikke er til Skade for hans Næste.

Man har anført Tilfælde, hvor Lovgiveren fuldstændigt har indrømmet, at Kornafgifter bleve erlagte i Skjæppen, istedetfor i Guld og Sølv. I England gives der saadanne til Fordeel for visse under Universiteterne i Oxford og Cambridge hørende Stiftelser, og i dette særlige Tilfælde er Udredelsesmaaden ikke blot frivillig,

men tvungen i Kraft af en Lov. Dette hidrører fra Tiden før Bearbejdelsen af Sølvgruberne i America, og Stiftelserne staae sig godt derved, da Sølvet siden den Tid er dalet betydeligt i Værdi. I Frankrig gives der for Tiden Vandingssselskaber, som have en Tarif, efter hvilken den Pengeafgift, Eierne skulle udrede til dem, retter sig efter Kornpriserne; det er, som om man betalte dem i Korn, hvilket er en Grund a fortiori til at tilstede Omsætninger i Sølv, endog i de Lande, hvor Guldet er fremherskende. I England, hvor al Mønten er Guldmonter og Sølv kun Skillemonter, bemyndiger Loven af 1844 om den Engelske Bank denne store Anstalt til at have Fjerdeparten af sin Metalkassebeholdning i Sølv.

Gaaer man ud fra den eneste sande og farefrie Lære, at de enkelte Monterstykker ere godkendte Barrer, er der ingen Grund til, at Staten ikke ved Hjælp af Monterstedernes Bestyrere ligesaa vel skulde godkende det ene af de to ædle Metaller som det andet, naar private Personer bragte dem det i dette Øiemed, og endog, naar disse private Personer ønskede det og vare villige til at betale de dermed forbundne Omkostninger, udprægede dem i Skiver af samme Rumfang, samme Vægt, samme Sammensætning, kort sagt ganske som de virkelige Monter, efter et bestemt Mønster, som skulde vedtages for ethvert Slags af dem, dog under Forbehold af, at Sølvskiverne ikke stode i noget lovbestemt Forhold til Guldskiverne. De af ethvert af de to Metaller prægede Skiver burde være af en Vægt af et rundt Tal Grammer og en bestemt Lødhed, 900 Tusindedele. Staten bør bestemme, at den personligt kun

vil contrahere i eet af de to Metaller, i Guld f. Ex., og hverken give eller modtage Andet end Guld. Da de Omsætninger, hvori Staten deeltager, ere overordentligt talrige og udtrykke betydelige Summer, vil det Fortrin, den giver det ene af de to Metaller, i høi Maade bringe Vægtskaalen til at synke til Fordeel for dette i de Privates Øine. Ved Omsætningerne paa kort Tid, der uden Sammenligning ere de talrigste, vil Guldet derfor blive udelukkende valgt. Iøvrigt kunde og burde det udtales i Loven, at Ingen er tvungen til at tage Andet end Guld i Betaling, men Fortrinet behøvede slet ikke at være uindskrænket. Der vilde sandsynligviis gives Folk, som ved Omsætninger paa lang Sigt vilde lade sig eller deres Arvinger betale i Grammer eller Kilogrammer i Sølv, og det vilde hverken være billigt eller frisindet, at de, naar de fandt Personer, som vare villige til at underhandle paa et saadant Grundlag, i Loven stødte paa nogensomhelst Vanskelighed.

En Grund, der paa en ubestemt Tid forhindrer, at Sølvet fuldstændigt gaaer af Brug i Europa som Mønt, er, at en betydelig Deel af Asien, hvortil Europæerne træde i et mere og mere fortroligt Forhold, ved Betalinger foretrække Sølv for Guld. I det Indre af Ostindien og China betjener man sig næsten udelukkende af Sølv.

De af Herskerne i Middelalderen og Renaissance-tiden begaaede Voldsomheder og Bedragerier og den røverske System, hvori man bragte den foregivne fyrstelige Ret, i Kraft af hvilken Fyrsterne forandrede Mønten efter Lune og Godtbefindende, have gjort Almeenhedens

Forestillinger om Møntens Væsen uklare. Af en fuldkommen simpel, for enhver Forstand tilgængelig Lære, der var fuldstændigt erkjendt af de Gamle, har man gjort en forskruet, af Sophismer bugnende Theori, der er skadelig saavel for det Almene, som for Individets Tarv. Endog i vort Aarhundrede, i hvilket Oplysningen er saa udbredt, lade en Mængde iøvrigt oplyste Mennesker sig henrive af denne Strøm af Vildfarelser, og vi staae i dette særlige Punkt tilbage for Romerne og Grækerne. Man kan ikke paa anden Maade forklare sig, at Foreninger som den af de Mænd, der bragte Overeenskomsten af 1865 istand og udgjorde Fleertallet paa Møntconferencen under Udstillingen 1867, ere komne til saa ufuldkomne Slutninger og saa lidet have formaaet at føre en grundig Forhandling. Men den Skade, der hidtil er skeet, er ikke stor; den findes kun paa Papiret, Lyset bryder sig Vei. De af den Engelske Undersøgelsescommission førte Forhandlinger ville blive Gjenstand for Overveielse overalt i Verden, og det er heraf man tør vente snart at see Sandheden triumphere.

Den 19de October 1868.

